

RAIVA AJA

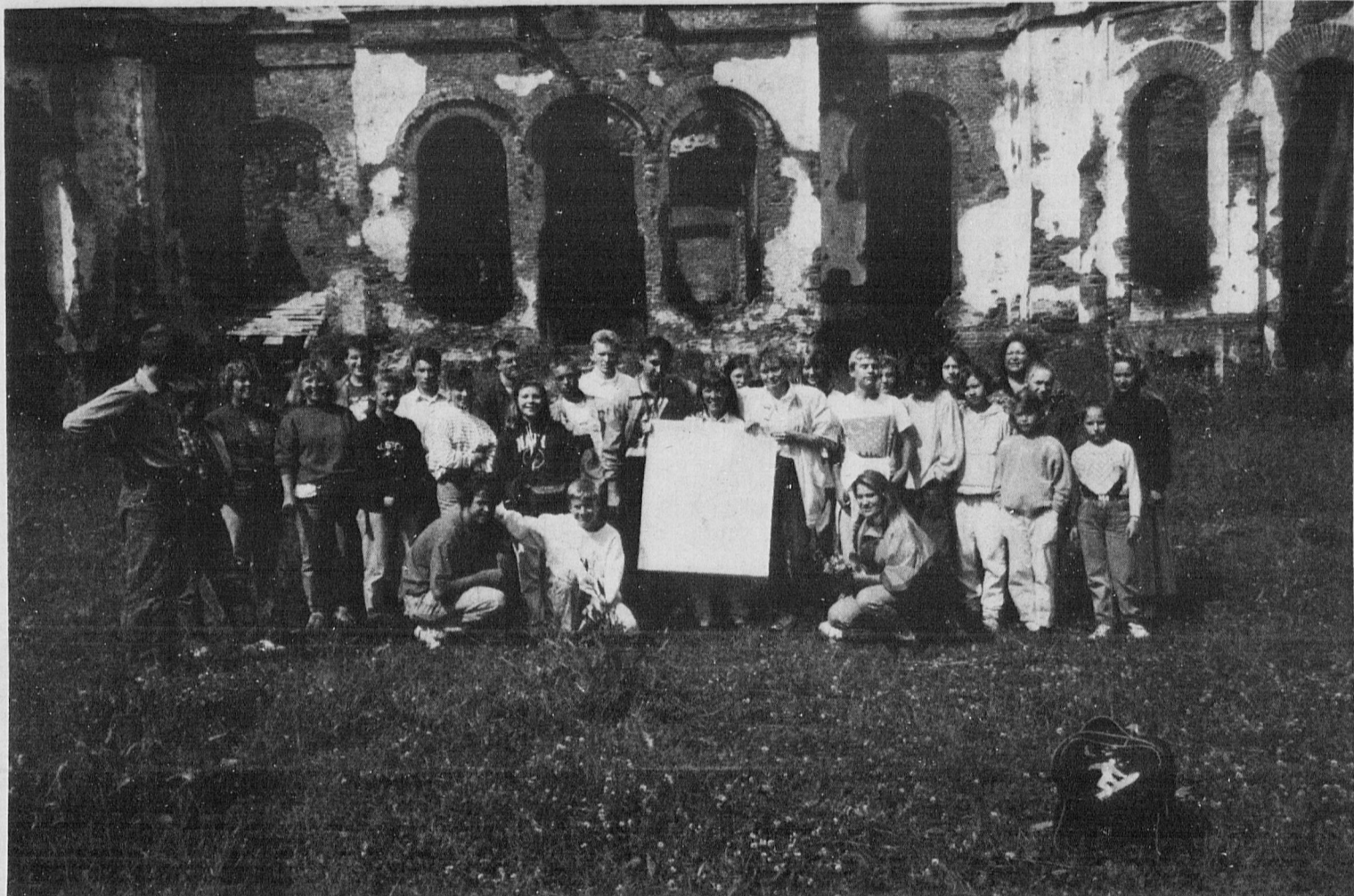
(THE PIONEER)

Keskiviikkona, syysk. 15 - Wed. Sept. 15, 1993

FINNISH AMERICAN WEEKLY

89 vuosikerta Vol. LXXXIX No. 36

50 cents

Suomikoululaiset kulttuurimatkalla Venäjällä

Uuden Englannin Suomi-koulun heinäkuinen kulttuurimatka Venäjälle oli kaikinpuolin onnistunut kokemus, jättäen ikuiset mustikuvat jokaisen matkalaisen mieliin. Tässä matkalaiset

ryhmäkuvassa inkeriläisine isänäntineen. Edessä keskellä karttaa pitämässä opettaja Sini Harjunmaa oppaiden Yurin ja Alinan valissa. Lisää sivulla kaksi.

Kuva: Jaana Savukoski

Suomalaisten verotaakka kasvaa

Suomalaisia verotetaan ensi vuonna ankarammin kuin koskaan. Samaan aikaan valtio velkaantuu yhä ennätystahtiin. Talouden elvytyksen tai kansalaisten elämän kohentamiseen ei ole varaa. Liikenevä raha valuu pankkeihin, työttömyyteen ja valtionvelan korkoihin.

Tällaisen näkymän tarjoaa valtion ensi vuoden talousarvioehdotus, jonka valtiovarainministeri Iiro Viinanen (kok) viime viikolla esitteli eduskunnalle.

Budjetissa on verojen ja sosiaalimaksujen kiristystä sekä kaksi kokonaan uutta veroa, televero ja autonkäytömaksu. Kaikkiaan veroja ja

sosiaalimaksuja kuvaava veroaste nousee ensi vuonna 48 prosenttiin kansantuotteesta.

Kunnat saattavat valtion säästötoimien vuoksi joutua lisäksi nostamaan verojaan ennakoitua enemmän. Esimerkiksi Espoossa ja Helsingissä uumoiltiin tuoreeltaan veroäyrien korotuksia. Valtion velka kasvaa ensi vuonna 65 miljardia ja ylittää 300 miljardin rajan. Pelkät korot ovat jokaista kotitaloutta kohti tuhat markkaa kuukaudessa.

Hallitus tekee ensi vuonna ennätysmäärän uusia säästöjä pitääkseen budjetin kurissa. Heikennyksiä tulee

mm. lapsiperheiden etuihin, työttömyysturvaan ja sairausvakuutukseen. Rakentaminen on vähäistä ja liikenneväyliä lähinnä paikkailaan. Valtion henkilöstö vähenee.

Pankkituki imee rahaa 13,5 miljardia ja työttömyyskorvaukset melkein saman verran.

Hallitus katsoo, että budjetin säästölinja alentaa korkoja ja elvyttää näin taloutta. Pääministeri **Esko Aho** (kesk) nimitti kirjaa "kestävän elvytyksen budjetiksi."

Hallitus arvioi, että työllisyys kohenee vasta 1995. Lähimmän vuoden ajan työttömyys yhä vain pahenee.

Fabian Raatikainen kuollut

FITCHBURG, MA - Raivaaja Publishing Companyn johtokunnan kunniajäsen Fabian Raatikainen, 54 Hazel St., kuoli tiistai-aiamuna Leominsterin sairaalasta. Hän oli 80-vuotias.

Raatikainen, syntynyt syysk. 28, 1912, oli toiminut elinikänsä kotipaikkakuntansa suomalaisjärjestöissä. Hän oli palvellut mm. Finnish-American Club of Saiman presidenttinä.

Raatikainen oli työskennellyt Raivaajan palveluksessa 23 vuoden ajan, toimien suurimman osan siitä ajasta silloisen kirjapainon esimiehenä.

Kaipaamaan jäi puoliso Aune (Mandell) Raatikainen 56-lta avioliittovuodelta; poika Carl H. Raatikainen, Holden; tytär Amy L. Souliere, Lunenburg; serkku Lily R. Huhtala, Fitchburg; kuusi lastenlasta; ja kolme lastenlasten lasta.

Edesmennyt lahjoitti ruumiinsa Harvardin yliopiston lääketieteelliselle laitokselle tutkimustyötä varten.

Muistotilaisuus pidetään lauantaina, syyskuun 18. päivänä klo 12:00 päivällä Saiman Puistossa, Scott Road.

Hautaus toimisto Bosk, 85 Blossom St., huolehtii järjestelyistä.

This week in

THE FINNISH-AMERICAN

RAIVA AJA

pages 8-12

- Karelian dance ensemble coming on tour
- Scandinavian Fest '93 album

- Scandinavian craft demonstration at TORI '93
- Folk music program at Augsburg College

Kulttuurimatka Venäjälle

SINI HARJUNMAA
HOLDEN, MA

Uuden Englannin Suomalaisen koulun paljon odotettu kulttuurivaihtomatka Venäjälle heinäkuun lopussa sujui onnellisesti.

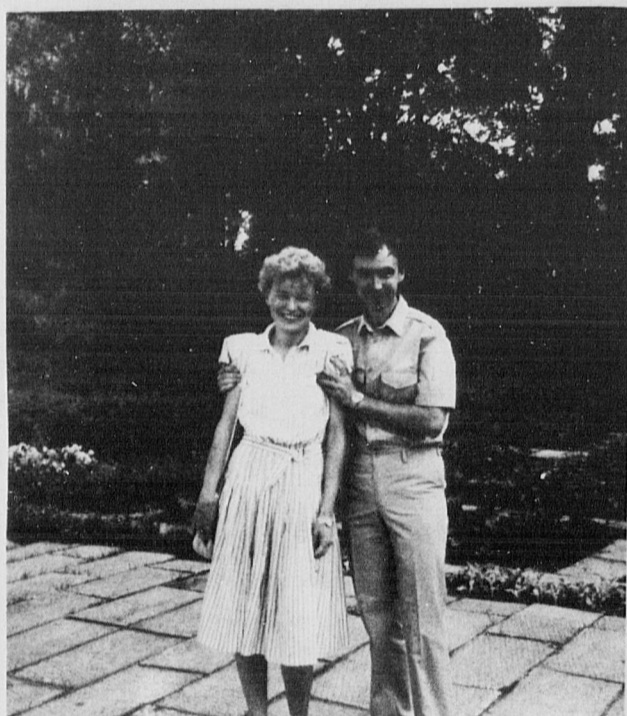
Matkaan lähti lopulta New Yorkin JFK lentokentältä kymmenen nuoren ja neljän aikuisen iloinen joukko. Kymmenen tuntia myöhemmin olimme väsyneinä ja jännittyneinä jonottamassa Pietarin tullissa. Yllättävän helposti pääsimme tavaroinemme läpi tarkan tulin.

Alina-opettaja oli meitä bus-

silla vastassa mukanaan miehensä Yuri, joka osoittautui erinomaiseksi oppaaksi valtavine tietomäärineen ja erinomaisine englanninkielineen. Bussin oli käyttöömmme antanut Inkerin Liitto ja samalla saimme myös koko viikoksi sympaattisen ja hymyilevän kuljettajan, "Sacha" Aleksander Povarovin, josta kaikki pitivät.

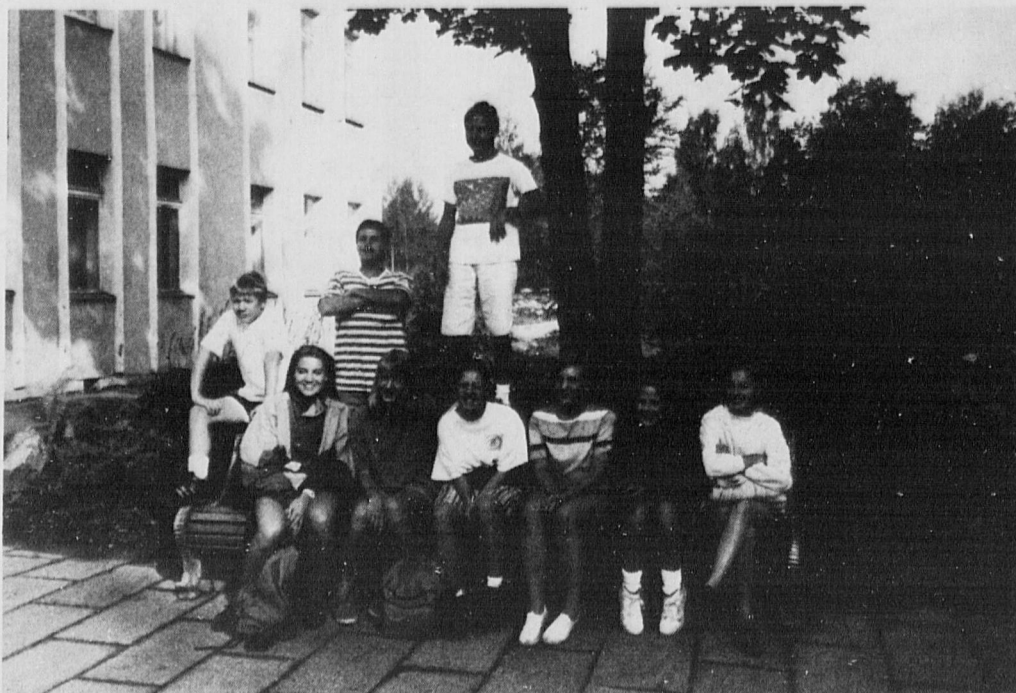
Ensimmäisenä päivänä olimme isäntiemme pettymykseksi kaikki suunnattoman väsyneitä. Syynä väsymyksen oli tietenkin "jet lag", jota ystävämme inkeriläiset eivät tuntuneet täysin ymmärtävän.

Aikaeron syyksi taisivat sit-

Oppaat Allina ja Yuri.

Kuva: Jaana Savukoski

Juuri saavuttu koululle. Edessä (vas.) Erica, Tuuli, Jessica, Sinikka, Bethany ja Tiah. Takana Ari, Kirk ja Jouni.

Kuva: Jaana Savukoski

ten menä myöhempienkin päivien ankarat väsymytilat, vaikka totuuden nimessä on sanottava, että aiheuttajana olivat pitkät valvotut yöt.

Näyttää siltä, että missä tahansa on nuoria koolla leirillä, tuntuu olevan muka-

vampi hoitaa ystävyysuhteita öiseen aikaan ja järjestää se nukkumapuoli vaikka siten pitkästyttävien bussimatkojen aikana. Samaa mieltä tuntuivat olevan meidänkin leiriläisemme.

Leiripaikkamme oli suuri

koulurakennus keskellä puistoaluetta Pietarin kaupungin pohjoisosassa. Tässä koulussa opiskellaan luonnontieteitä ja siellä on iso puutarha ja kasvihuoneita, joissa mm. vihannekset omaan tarpeeseen saadaan kasvatettua. Koulu- aluetta ympäröi korkea aita, jonka portti pysyi yöaikaan tiukasti suljettuna.

Tulimme huomaamaan, että turvallisuudestamme ja yörauhastamme pidettiin tarkkaan huolta. Koululla oli oma yövalvoja, vanha huivipäinen mummo, joka vietti yönä torkkuen istualtaan epä-mukavalla tuolilla käytävän nurkassa. Vahtiminen onnistui erinomaisesti, sillä emme kokeneet minkäänlaisia häiriötä yhtenä yönä.

Koulusta kolme luokkahuonetta oli tyhjennetty meille nukkumapaikaksi. Suomesta oli vuokrattu (!) pino patjoja, jotka heitettiin lattialle siskonpetiksi. Pojilla ja tytöillä oli omat huoneensa yläkerrassa, me rouvat nukuimme patjoillamme alakerrassa.

Isänniltämme lienee unohtunut huoneiden siivous ennen meidän niihin asettumista. Koskaan ennen eivät vaatteeni ole yön aikana tulleet niin likaisiksi kuin tuolla lattialla nukkuessamme.

Vähitellen kävi kaikille selväksi, että yläkerrassa oli muitakin asukkaita kuin leirimme nuorisot, sillä jo ensimmäisenä aamuna kukonlau-

Lahjoituksia Raivaajalle

TUKEMISRAHASTO 1993: Yhteensä \$4,282.63

Ruth Holmin muistolle

Alli Kamila, Fitchburg, MA \$25.00
Kim & Tauno Aalto, Manomet, MA \$10.00
Irma & Pentti Laine, Lunenburg, MA \$10.00
Liisa & C.W. Talix, Hancock, NH \$10.00
Elvie & Tauno Hagelberg, Ashburnham, MA ... \$10.00

Mirja Jokisen muistolle

Liisa Alkio, Carver, MA \$10.00
Irma & Pentti Laine, Lunenburg, MA \$10.00

Paul Mandelinin muistolle

Bertha & Ed Hagelberg, Sonoma, CA \$10.00

Uuden Englannin 87. Kesäjuhlat

Finnish-American Club of Saima \$1,140.08

Nimetön \$4.01

Saiman Puistossa pidettävien Uuden Englannin Kesäjuhlien tulot jaetaan Raivaajan ja Finnish-American Club of Saiman kesken.

Kiitos Finnish-American Club of Saimalle ja kaikille, jotka antoivat panoksensa työskentelemällä juhlien hyväksi tai osallistamalla niiden viettoon! Autatte siten suomalaisen kulttuurin ja perinteiden ylläpitämistä. Juhlien voittotulot ovat elintärkeät niin Raivaajan kuin Saiman Puistonkin tulevaisuudelle.

Tietokonerahasto: \$16,397.50+500 FIM+\$5.00 CAN

Ruth Holmin muistolle

Walter & Esther Nisula, Quincy, MA \$20.00
Viola Rose, Quincy, MA \$5.00
Katherine & Aune Leppälä, Quincy, MA \$10.00
Anna Snow, Salem, MA \$10.00

E. Rudolph Syrjäsen muistolle

Taisto Luokkala, Pittsburgh, PA \$10.00

Barry & Katy Heiniluoman

25-vuotishääpäivän kunniaksi
Irene & Ardy Kamila, Westminster, MA \$10.00

Victor Wallenius, Baltimore, MD \$10.00

Kerttu Lindman, Mays Landing, NJ \$20.00

Dennis E. Halme, Minneapolis, MN \$20.00

Kiitos lahjoittajille!

RAIVA AJA

ISSN 1059-4779

(THE PIONEER) - Established 1905

(UPS 454-580)

Second class postage paid in Fitchburg, MA

Published weekly except the first week in August and the last week in December by Raivaaja Publishing Co., 147 Elm St., Fitchburg, Mass.
Postmaster: Send address change to Raivaaja, P.O. Box 600, Fitchburg, MA 01420-0600.

EDITOR
BUSINESS MANAGER

Marita Cauthen
Jonathan Ratila

RAIVA AJA PUBLISHING COMPANY
Incorporated 1905

Mailing address: P.O. Box 600, Fitchburg, MA 01420-0600
Office and Bookstore: 147 Elm St., Fitchburg, Mass.
Hours: Weekdays 8:30 a.m. to 4 p.m.

TELEPHONE (508) 343-3822
FAX (508) 345-1007

Subscription rates:

USA: 12 mo. - \$23.00; 6 mo. - \$15.00; 3 mo. - \$11.00
OUTSIDE USA: 12 mo. - \$28.00; 6 mo. - \$20.00

Advertising rates available upon request!

Advertising deadline is the Friday before the Wednesday the ad is to appear. Raivaaja Publishing Co. assumes no financial responsibility for typographical errors or omissions in advertisements. It will reprint without charge that part of the advertisement which is incorrect. Claims must be made within one week of Publication. Credit is made only for the first insertion.

Exchange rate

September 13, 1993

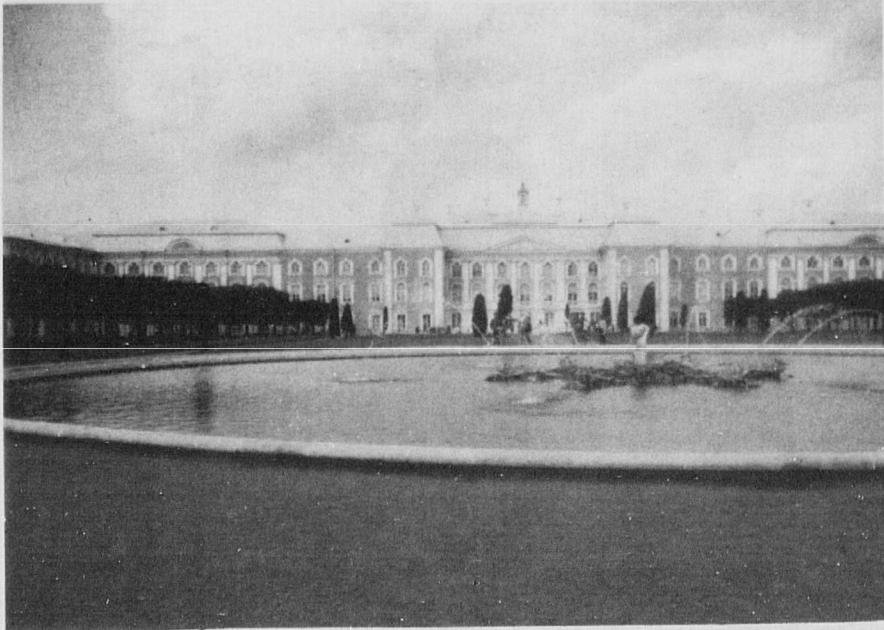
1 Finnish mark = US \$ 1.756
1 US \$ = 5.6950 FIM

Foreign exchange, New York prices.
Rates for trades of \$1 million minimum.

Nimipäivät

Syyskuun 22 p., Mauri
Syyskuun 23 p., Mielikki
Syyskuun 24 p., Auno
Syyskuun 25 p., Kullervo
Syyskuun 26 p., Kuisma
Syyskuun 27 p., Vesa
Syyskuun 28 p., Arja

Upea Peterhof.

Kuva: Sini Harjunmaa

lun aikaan saimme kaikki herätä odottamattomaan ääneen: kukonlauhuun!

Tämä ihka aito herätyskellomme ei tyytynyt yhteen ainoaan kiekaisuun, vaan tuntui jatkavan kiekumistaan niin kauan, että varmasti jokainen talossa nousisi.

Päätelimme, että kukko asusti luokkahuoneessa poikien huonetta vastapäätä ja hurjat teurastussuunnitelmat kehittyivät aamu-unisissa mielissä. Kukko sai kuitenkin pitää päänsä, sillä pyynnöstämme huolimatta meitä ei päästetty sitä tapaamaan. Ovi pysyi tiukasti lukossa ja aamuhätyys oli taattu.

Vasta myöhemmin ymmärsin, miksi Alina ja muut isäntämme nukkuivat teltoissa pihan perällä eivätkä sisällä koulurakennuksessa.

Kaikista etukäteisvaroituksistani huolimatta leirin saniteettitilat olivat lievä järkytys monelle. Kuumaa, edes lämmintä vettä ei saanut hanasta koko aikana ja paras pesumahdollisuus olikin läheinen kaunis ja ilmeisen puhdasvetinen järvi.

Oma nuorisomme osasikin ihaltavasti käyttää tuota avaraa kylpyhuonetta hyväkseen. Aikuiset huonetoverini osoittivat kunnioitettavaa urheutta

ottaessaan kylmiä suihkuja aamutuimaan.

Itse olin niin pelkuri, että ensimmäisen suihkuni sain vasta sinä taivaallisena iltana, jonka saimme poikani Jounin kanssa viettää pikuisen pianistiystävämme Veronikan siistissä kodissa.

Nika tarjosi meille herkullisen illallisen ja sain ottaa lämpimän suihkun. Muina päivinä hygieniaa piti hoitaa kosteuspyyhkeillä, jotka niin somasti tuoksuvat puhtaalle vauvan pepulle.

Leiriläisten toiveillallinen olisi varmasti ollut kukonpaisti. Tätä saimme kuitenkin turhaan toivoa ja tyytymisen oli mukana aitoamerikkalaisiin ruokiin.

Selvisi myös, etteivät ystävämmme ymmärtäneet amerikkalaisista puolivalmisteista juuri mitään, joten aina iloinen ja ystävällinen Jaana, Sinikan äiti, tarjosi auttavan kätensä ja valmisti mm. risoton nuortemme riemuksi.

Olimme myös varanneet mukaan ison pinon nakkeja iltanuotiolla käristettäväksi. Onneksemme tuli ei meidän ruokavarastojamme keksinyt, mutta loppujen lopuksi kuitenkin jäimme ilman kaivatua nuotiomakkaraa. Jostain syystä nimittäin paljon

puhuttua iltanuotiota ei koskaan tullut ja osa nakeista ilmestyi kauhuksemme tarjolle keitetyn aamiaisen kaurapuuron seassa!

Joka päiväksi meille oli järjestetty mielenkiintoisia käyntejä. Odottamatonta oli vain se, että jokaista käyntiä edelsi kiusallinen rahankeruu. Meidänhän oli annettu ymmärtää, että kaikki nähtävyydet matkalla, kuten ruokailukin, olisi ilmaista. Näin ei kuitenkaan käynyt. Sain kuulla jälkeensä, että kaksikin Allinan toivomaa sponsoria oli hylännyt hankkeen.

Siunailin mielessäni omia auttajiamme, joiden ansiosta olimme voineet kuljettaa mukana ruokatarvikkeita edes omaksi tarpeeksi. Rahaa emme varkauksien pelossa olleet ottaneet mukaan liiemmästi.

Kiitos, Eeva Hirvi, Ludwigson Jewelers ja North End Subaru! Ilman teidän apuamme olisimme varmaan tulleet hoikempina takaisin.

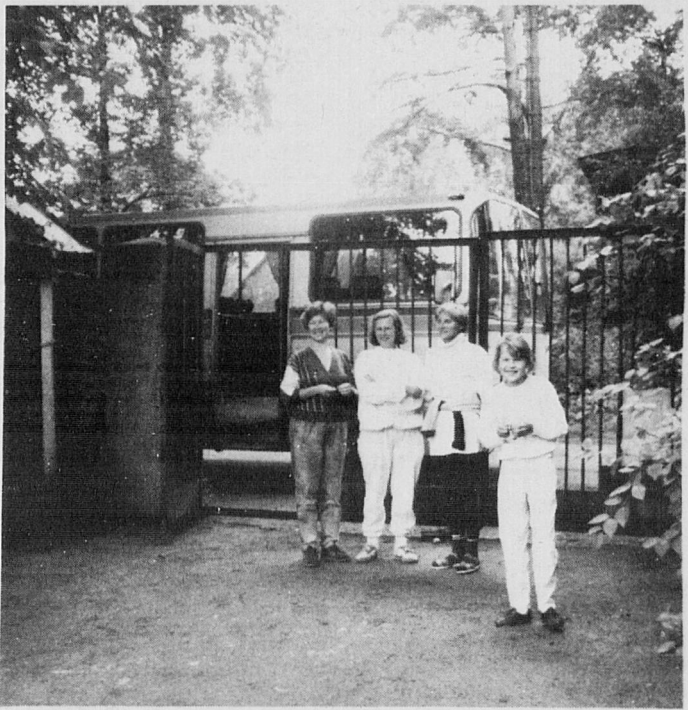
Ensimmäinen käyntimme, jonne myös kustansimme Allinan nuoret (12 kpl), oli balletti Joutsenlampi. Esitys oli ihana, kaikki nautimme siitä, vaikka välillä yksi jos toinenkin havaitsi vierustoverinsa torakhtelevan matkaväsymyksestä.

Muita vierailukohteita olivat aina yhtä upea Eremitatkuu sivulla 4

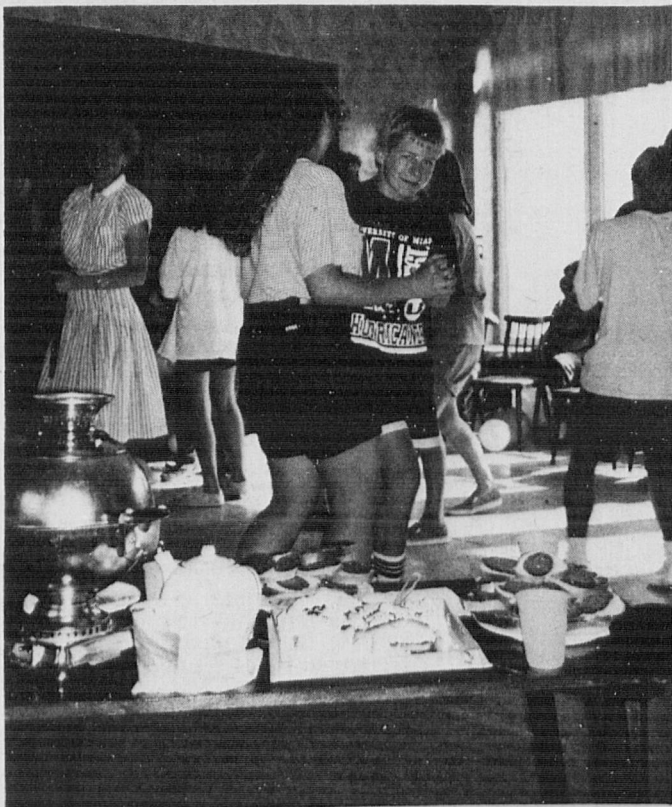
Ystävyyskaupunkilaiset Tlah Anderson (vas), Worcester, ja Veronika Tolbubhina, Pushkin, Pavloskin puistossa Pushkinissa.

Kuva: Sini Harjunmaa

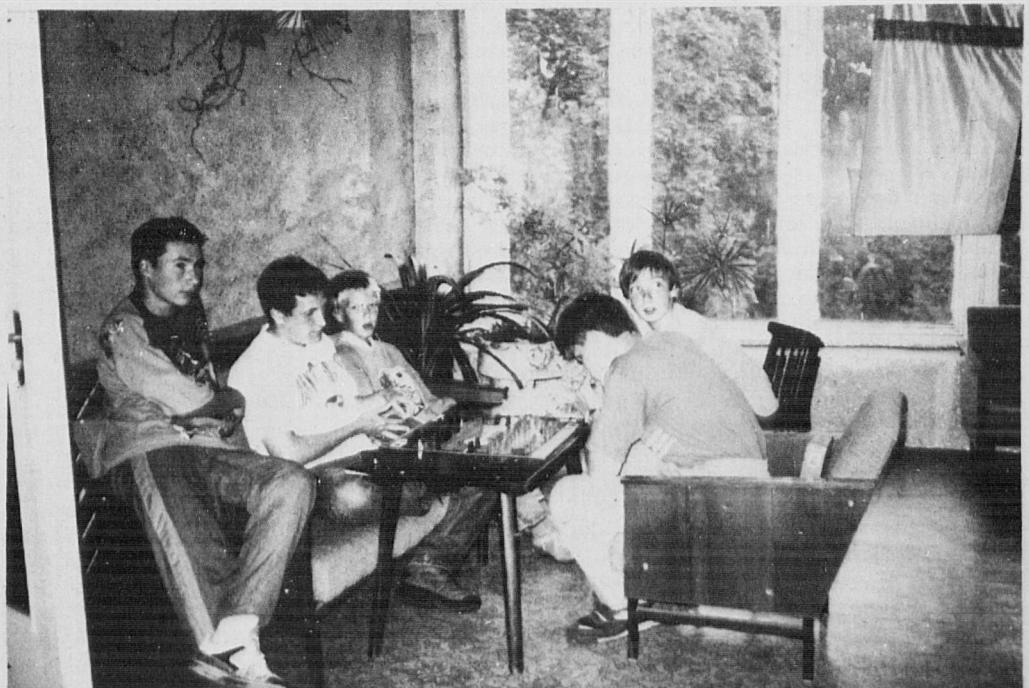
Kelttöväki: Irma, Lempi ja Galina sekä Lempi tytär Natasha.

Kuva: Sini Harjunmaa

Jaanan syntymäpäivillä tanssimassa Sini ja Ari.

Kuva: Jaana Savukoski

Kirk Tilanderin "stratego"-peli valloitti isäntämaan pojat.

Kuva: Sini Harjunmaa

From the desk of Stig Häggblom:

Paavo Väyryseltä kolmaskin kirja tämän vuoden aikana

Oliko tämä ministeri häirikkö?

Paavo Väyrysen toimiessa vielä keväällä Esko Ahon hallituksen ulkoministerinä ilmestyi häneltä kaksi kirjaa, joista oli kirjoituksen Raivaa-jassa kesäkuun 2. ja 9. p:nä ilmestyneissä numeroissa.

Tiedossani ei ollut silloin, että tulossa on vielä kolmaskin kirja, jonka tehtävä on ilmeisesti edellisten kaltainen, nimittäin raivata kirjoittajalle tammikuussa 1994 tapahtuvissa presidentin vaaleissa tietä - kuten se asia nykyisin ilmaistaan - *Mäntynleemeen* (jonne presidentti Koivisto ei milloinkaan päässyt muuttamaan!).

Paavo Väyrynen sai vapautuksen valtioneuvoston jäsenyydestä toukokuun 5. p:nä ja runsas parisen kuukautta myöhemmin ilmestynyt kirja tehtiin siinä vaiheessa kuumeisesti päätellen siitä, että kesäisiäkin hallitustapahtumia ja kommentteja kirjaan on ehditty saada mukaan melko runsaasti.

Kun tietää minkälainen kiista käytiin Väyrysen ja ulkomaakauppaministeri Pertti Salolaisen välillä EY-neuvot-

telujen työjaosta ja herrojen esiintymisvuoroista Brysselissä neuvottelujen käynnistyessä, on merkillepantavaa kuinka Väyrynen uudessa kirjassaan "On muutoksen aika 2" lopulta yllölkäisesti väheksyy koko EY-neuvottelun sen vuoksi, että niitä ei missään tapauksessa Suomen osalta viedä loppuun ennen presidentin vaaleja ja tuskin edes tämän hallituksen toimikaudella.

Jos tätä uusinta kirjaa lukee tarkasti, lukijalle muodostuu helposti sellainen kuva, että Väyrysen oli hinnalla millä hyvänsä päästävä irti tästä Ahon hallituksesta. Ja lopulta hän pääsikin eikä pääministeri sen enempää kuin presidenttikään tullut kiittämään työsuorituksesta.

Paavo Väyrysen perustelut hallituksesta irtaantumiseen eivät olleet uskottavia. Samaa tyyliä käyttäen Paavo Väyrynen vuosia sitten jätti keskustapuolueen puheenjohtajan paikan myös. Veto oli harkitusti poliittinen ja

tarkoitettu omaksi hyödyksi.

Entisen ministeri Väyrysen ahkeruutta kirjoittajana ei pääse moitiskelemaan. Hänen käsistään on irronnut yhdeksän kirjaa, joista viimeiset kolme tämän vuoden aikana.

Kuutta ensimmäistä en ole päässyt lukemaan, mutta kolme jälkimmäistä pistää ajattelemaan, olisiko koko maailmassa ulkoministeriä, joka olisi presidentilleen kirjoittanut yhtä monta viestiä, se-

lontekoa ja henkilökohtaista kirjettä.

Helposti ymmärtää, että Väyrysellä omista lähtökohdistaan Koiviston vallan aikana on ollut tarvetta tähän. Kaiken hän nyt selittää julkisuuteen päin, mitä hän itse ajattelee, mutta ei mitä presidentti kulloinkin vastaa, jos hän ylipäätensä vastaa ja onko hän edes kaikkia viestejä tässä kirjetulvassa ehtinyt lukemaan ja omaksumaan?

Tuskin koko Suomen historiasta löytyy ministeriä, jota on tulkittu tai ymmärretty väärin yhtä usein kuin Paavo Väyrystä. Hän kuitenkin tiesi, kirjansa mukaan, joka tilanteessa paremmin kuin muut miten oli hoidettava ulkopoliittikkaa, puoluettomuutta, maan ulkomaankauppaa sekä talouspolitiikkaan kielutettavaa markkaa myöten.

Kolmoskirjaa lukiessaan saa helposti käsityksen, että Ahon hallituksen muut jäsenet huokasivat helpotuksesta, kun pääsivät tästä yleisnerosta eroon. Olkoonkin, että Väyrynen on hoitanut ulkoministerin salkkua yhteensä 11 vuotta ja ilman muuta hankkinut tietyn rutiinin asioiden hoitamisessa. Nyt häntä ei kuitenkaan enää tarvittu eikä myöskään haluttu.

Helsingin Sanomat jätti keväällä etukäteisoikeutensa Väyrysen kirjaan käyttämättä, mutta tällä kertaa ei, kun kävi ilmi, että oli WIDER-uutisia saatavissa. Maan suurin lehtiyhtymä oli jo jonkun aikaa painiskellut WIDER-kehässä, jonka Kalevi Sorsan (ja Paavo Väyrysen) hallitus aikoinaan oli Suomelle hankkinut.

Nyt lähtivät liikkeelle kaikki jatkuu seuraavalla sivulla

Pääministeri Esko Ahon hallitus nimettiin huhtikuun 30. päivänä 1991. Tässä ovat samassa rivissä pääministerin (vas.) kanssa ministerit Ilkka Kanerva, Paavo Väyrynen ja Eeva Kuuskoski.

Kuva Paavo Väyrysen kirjasta "On muutoksen aika 2" Werner Söderström Osakeyhtiö, Porvoo - Helsinki - Juva 1993

KULTTUURIMATKA . . . jatkoa sivulta 3

taasi, Peterhofin puisto (sisään emme ehtineet), Pushkinissa Katariinan palatsi ja Pavlovskin puisto, joihin kumpankin livistimme aidan raosta varkain. Harvinaisemmat vierailut olivat Toksova, Suomenlahden ranta Kronstadtin kohdalla sekä Keltto.

Yhdeksi illaksi jokaiselle oli varattu vierailu jonkun sikkäläisen leiriläisen kotona. Siellä myös yövyttiin. Jounille ja minulle suotiin ilo päästä hyvän ystäväimme Veronikan kotiin siksi illaksi, vaikkei Veronika kuulunutkaan leiriläisiin.

Monessa paikassa meille korostettiin, että olemme ensimmäiset amerikkalaiset, jotka ovat sillä paikalla vierailleet. Kun huomautin, että suurin osa meistä on suomalaisia, sanoi Alina, ettei moni suomalainenkaan ollut niissä paikoissa käynyt.

Mark ainakin varmisti olevansa ensimmäinen amerikkalainen, joka pistäytyi uimassa Suomenlahdessa sen etelärannalla ja juuri sillä paikalla, jossa pidimme pienen piknikkimme.

Keltossa kävimme aikaisin sunnuntai-iltana, joten armaahdimme nuorisoa ja annoimme heidän jäädä torkkumaan leirille, kun aikuiset lähdimme matkaan.

Minulle tämä Keltton matka oli ehdoton kokemus, sillä osallistuin suomenkieliseen jumalanpalvelukseen täpötäydessä uudessa kirkossa.

Meitä katseltiin kuin kummajaisia ja saimme tuntemattomilta postia vietäväksi Suomeen sukulaisille. Jaanaraukka sai kirkossa viereensä harvahampaisen puheliaan papan, joka innoissaan amerikkanihmettä taivastelemaan samalla uteli elämästä ja palkoista Uudella Mantereella.

Todella tuntui kuin olisimme olleet näyttelyeläimiä häkissä, niin paljon meitä pälisteltiin.

Jaanalle ja minulle löytyi kirkkokäynnillä aivan odottamaton ilonaihe: siisti WC! Kirkko oli viime syksynä valmistunut, suomalaisten rakentama. Kaunis puumateriaali näytti hyvin suomalaiselta, kaikkialla oli puhdasta ja vessakin oli ilmiselvästi suomalaista tekoa. Heittimme huulta, että pelkästään tuon vessan takia jo Kelttoon kannatti tulla!

Jumalanpalveluksen jälkeen haastattelin hetken seurakunnan nuorta suomenkielistä pastoria. Aarre Kuuskauppi on inkeriläinen, syntynyt Karjalassa Petroskoin lähellä ja käynyt diakonikurssein Suomessa.

jatkuu takasivulla

Keltton suomalaisen seurakunnan kirkko.

Kuva: Jaana Savukoski

Espanjalaisia ahmattietanoita Ahvenanmaalla

Useissa paikoissa Ahvenanmaalla on tavattu pelättyjä espanjalaisia "tappajaetanoita", jotka syövät kaiken vihreän tieltään. Manner-Euroopasta peräisin olevia etanoita on jo aiemmin havaittu Ruotsissa, ja Ahvenanmaalle ne ovat kulkeutuneet todennäköisesti ulkomailta tuotujen taimien mukana.

Ahvenanmaalta löytyneitä etanoita on lähetetty tutkitavaksi Helsingin yliopiston eläintieteen laitokselle, joka on vahvistanut, että kyseessä on juuri Arion Luci-tanicus -lajiin kuuluva etana.

Noin viiden senttimetrin pituiseksi kasvava tappajaetana on puutarhaviilijöille harmillinen vieras, sillä sitä on vaikea hävittää eikä se kelpaa siilien, harakoiden tai varisten ravinnoksi. Itse se sitä vastoin ahmi kaikkea puutarhassa kasvavaa.

Suomessa luetaan ulkomaisia lehtiä yhä vähemmän

Ulkomaisten aikauslehtien myynti Suomessa on pudonnut peräti 20 prosenttia tämän vuoden alkupuoliskolla viime vuoden alkupuoliskoon verrattuna. Ulkomaisten sanomalehtien myynti on samassa ajassa pudonnut 17 prosenttia.

Ruotsissa lukutottumukset ovat samaan aikaan kansainvälistyneet.

OLIKO . . . jatkoa edellisluvulta

maan sanomalehdet ja meediat. Paljastuksia syntyi tiheään tahtiin kunnes muuttaman päivän kuluttua ilmenikin, ettei hälyyttäviä uutisia edes Martti Ahtisaaren moraalitasosta ainakaan tässä vaiheessa ollut tarjollakaan.

Tämän kirjoittaja kävi noina päivinä Suomessa hankkimassa Väyrysen kolmoskirjan ja Viktor Vladimirovin "Näin se oli..." -muistelmat. Ja Esko Seppäsen "Pankkikirjan" myös.

Eniten tässä yhteydessä ihmettelin sitä, että Raimo Ilaskivi lähti televisio-ohjelmaan Paavo Väyrysen rivistökaveriksi tiukkaamaan tietoja Ahtisaaren moraalista ja yleisesti luotettavuudesta. se oli kokoomusmiehen tyylikko, ainakin minusta.

Suomen Kuvalehti ilmestyi syyskuun 3. p:nä (Nro 35) ja myytiin loppuun miltei kaikista maan myyntipisteistä (kunnes ehdittiin painaa lisää).

Ja mikäs siinä lehdessä sitten oli niin raflavaa? Kenties se etusivulla ollut Martti Ahtisaaren sanonta, jossa hän mainitsee "ettei hän voisi asua Väyrysen Suomessa."

Tai sitten se Jouni Tervon Demari-puolueen presidenttiehdokkaan kanssa Genevessä tekemä haastattelu, joka päättyi näin:

"Entä mikä on Väyrysen tulevaisuus, jos Ahtisaari valitaan presidentiksi?"

- Kyllä minusta olisi hyvin vaikeaa ottaa ulkoministeriksi henkilö, joka valehtelee, Ahtisaari sanoo."

Joka toisella suomalaisella jalkavaivoja

Useampi kuin joka toinen suomalainen nainen ja lähes joka toinen mies kärsii päivittäin jalkavaivoista. Yleisiä vaivoja ovat särky, pistely, puutuminen ja turvotus.

Jalkavaivat rasittavat myös yhteistä kukkaroa: esimerkiksi suonikohjujen hoitoon menee kymmeniä miljoonia vuosittain. Kansanterveyden ja talouden kannalta tilanne pahenee, sillä suonikohjut yleistyvät väestön ikääntyessä. Kohjut ovat lisääntyneet myös istuma- ja seisomatöiden mukana sekä jalkoja rasittavan kenkä- ja vaatemuodin vuoksi.

Kohjutaudin torjunnassa ennaltaehkäisy onkin yhä tärkeämpää.

Venäjänkielisiä jumalan- palveluksia Turun tuomiokirkossa

Turussa on aloitettu säännölliset venäjänkieliset jumalanpalvelukset. Ensimmäinen jumalanpalvelus pidettiin syyskuun ensimmäisenä sunnuntaina Turun tuomiokirkossa.

Venäjältä tulleet paluumuuttajat sekä Turussa asuvat venäjänkieliset ovat toivoneet mahdollisuutta osallistua äidinkielellään toimitettaviin kirkonmenoihin. Turun tuomiokirkkoseurakunnan ja Turun ruotsalaisen seurakunnan päätöksen mukaan venäjänkielinen jumalanpalvelus pidetään joka kuukauden ensimmäisenä sunnuntaina Turun tuomiokirkossa.

Ensimmäisessä jumalanpalveluksessa saarnasi Turussa vierailulla olevan moskovalaisen luterilaisen seurakunnan kirkkoherra

MOORCROFT HAUTAUSTOIMISTO

31 Myrtle Ave. Fitchburg, MA
Puh. 343-7137

Ystävällinen palvelu

PARKKAUSPAIKKA

Richard C. Moorcroft
Stephen R. Moorcroft

HAMDEN, CT - Raili (Alanen) Scimone, 64, International Order of Runeberg järjestön kansainvälinen sihteeri, kuoli kesäk. 24, 1993 syöpään.

Hän oli syntynyt jouluk. 7, 1928 Fitchburgissa Svante ja Siiri (Urhovaara) Alasen tyttärenä. Alaset muuttivat paikakunnalta toiselle kunnes asettuivat Hamdeniin Scimonen aloittaessa kahdeksannen kouluvuotensa.

Edesmennyt oli hyvä oppilas saaden high schoolin päästötodistuksen high honors maininnalla. Kielet olivat hänen erikoisalaansa.

Scimone opiskeli farmaseu-

Eugen Malmstén kuollut

Iskelmälaulaja ja jazz-trumpetisti Eugen Malmstén on kuollut. Suomalaisen hyvin tuntema muusikko menehtyi pitkän sairauden jälkeen Helsingin Kivellä sairaalassa.

Vuonna 1907 syntynyt Malmstén oli suomalaisen jazzin uranuurtaja. Hänen orkesterinsa Rytmipojat muovasi suomalaisen jazzin perustaa 1930-luvulla. Muusikon omista sävellyksistä tunnetuimpia olivat mm. laulemat Sä muistatko metsätien sekä Kun sun mä näin.

Myöhemmillä vuosillaan Malmstén teki pitkän uran laulajana.

Eugen Malmstén oli iskelmäsäveltäjä ja -laulaja Georg Malmsténin veli.

Newton-Bartlett HAUTAUSTOIMISTO

Tel. (603) 863-2113
42 Main St., Newport, N.H.

May Funeral Service

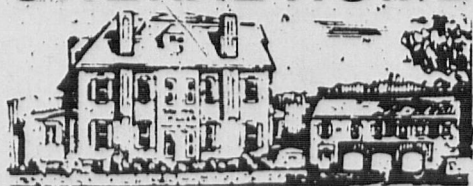
HAUTAUSTOIMISTO

RUSSELL W. MAY
Palvelusta Norwoodille ja ympäristölle
85 Nichols St., Norwood, MA
Puhelin: 762-1509

TILLINGHAST - Hautaustoimisto

Danielson, Conn. Central Village, Conn.
Tel. 774-3284 Tel. 564-2147

SAWYER-MILLER FUNERAL HOMES

129 ELM ST., FITCHBURG
Howard J. Miller, Director Phone All Branches 345-6778

Kuolleita

Raili Scimone

Raili Scimone

tiksi stidenpin turvin. Hän oli Rho Chi kunniaseuran ainoa naispuolinen jäsen.

Edesmennyt avioitui farmaseutti collegansa Fred Scimonen kanssa syysk. 4, 1950. Heillä oli kolme poikaa, Fredrik, Selim ja Kurt.

Scimone työskenteli useita vuosia Yale Universityn Medical Schoolissa tutkimustyötä tehden. Myöhemmin hän toimi laboranttiapulaisena janneuvontasihteerinä North Haven High Schoolissa ennen kuin jäi eläkkeelle 1988.

Hän osallistui erittäin aktiivisesti International Order of Runebergin toimintaan, ja oli ollut mm. Lodge #205:n presidentti, itäisen alueen stipendiraaston rahastonhoitaja ja itäisen alueen sihteeri. 1986 hänet valittiin kansainväliseksi sihteeriksi, mihin virkaan hänet valittiin toistamiseen vuoden 1990 istunnossa Vaasassa Suomessa.

Smith Funeral Home Inc.

Ekden E. Bjurling
Douglas Stone
Directors
69 Vernon St., Gardner, MA
Tel. 632-0377

EDW. C. HALVORSEN, INC.

FUNERAL DIRECTORS

5310 Eighth Avenue, Brooklyn, N.Y. 11220
In continuous service to the community since 1849

The Robert H.

Auchmoody Funeral Homes

Main Street Fishkill, N.Y. Tel. 896-6166

Bosk Funeral Home

85 Blossom Street, Fitchburg, MA

342-3635 Street level access 342-3645

John A. Bosk Sr. John A. Bosk Jr.
Donald G. Dufault Ina A. Davidson
Directors

Edward B. Ikonen

BEVERLY HILLS, FL - Edward B. Ikonen, 77, 1300 Buttonbush Drive, kuoli heinäk. 13, 1993 kotonaan.

Hän oli syntynyt Gardner, MA:ssa Matti ja Anna (Ruotsalainen) Ikonen poikana ja oli asunut useita vuosia siellä ja Westminsterissä ennen kuin muutti Floridaan kahdeksan vuotta sitten. Hän oli työskennellyt Simonds Saw and Steel Co.:ssa Fitchburgissa.

Kaipaamaan jäi puoliso Elsie (Menne) Ikonen ja poika Richard M. Ikonen, kumpikin Beverly Hills; kaksi siskoa, Aini Reponen, Baldwinville, MA ja Arlene Bacon, Minneapolis, MN.

Hautaustoimisto Smith, 69 Vernon St., Gardner, toimitti hautaamisen New Cemetary hautausmaahan Ashburnhamissa.

Toivo E. Mäki

WESTMINSTER, MA - Toivo E. Mäki, 72, 113 South St., kuoli syysk. 10, 1993 Henry Heywood Memorial sairaalassa Gardnerissa sairauden murtamana.

Hän oli syntynyt elok. 28, 1921 Fitchburgissa Erick ja Selma (Nyygord) Mäen poikana ja asui suurimman osan elämästään Westminsterissä.

Edesmennyt oli valimotyöläinen ammatiltaan ja oli työskennellyt useita vuosia sekä Barre Foundryssa Barressa että fitchburgilaisessa valimossa.

Mäki oli toisen maailmansodan veteraani.

Kaipaamaan jäi velipuoli Wilho Hyväoja Westminsterissä.

Hautaustoimisto Sawyer-Miller, 123 Main St., huolehti hautaamisesta, mikä tapahtui Woodside hautausmaahan.

Tulevia
tilaisuuksia

Suomalainen Kultaisen Iän Kerho kokoontuu tiistaisin klo 2:00 ip. Elm St. Lähetyskirkon seurakuntasalissa, 264 Elm St. Kaikki tervetulleita!

Fitchburgin Kalevaisten suomenkielen kurssit syysk. 13. - marrask. 13. välisenä aikana. Kurssit maanantai-iltaisina klo 7-9 Kaleva Kodissa, 107 Mechanic St.

Tanssit Saiman Puistossa lauantaina, syysk. 18. p:nä klo 8-12 yöllä. Hi-Lites takaa tahdin. Järjestäjä FACS. Kaikki tervetulleita!

Tanssit Sovittajan Puistossa Rutlandissa lauantaina, syysk. 18. p:nä klo 8-12 yöllä. Elliott Lockwood soittaa. Järjestäjä FACR. Kaikki tervetulleita!

Maynard, MA

Lauantaina, syyskuun 25. p:nä klo 5:30 - 7:00 illalla Kalevan Naiset grillaavat hampurilaisia ja hot doggeja Fort Pondilla Littletonissa. Pennimyyjät alkavat klo 7:30. Kaikki ovat tervetulleita!

Maynardin Kalevan Naisten vuotuiset syysmyyjäiset pidetään lauantaina, lokakuun 16. päivänä klo 9:30 aamulla - 2:00 iltapäivällä Fort Pondilla.

Arpajaisvoittoina on mm. väritelevisio, Iittalan lasia ja illallinen kahdelle Wayside Innissä Sudburyssa.

Kalevan Miehet huolehtivat virvokkeista.

Myyntipöydiltä löytyy leivonnaisia, käsitöitä, ullakon artoja yms. Lapsille toimintaa.

Lisätietoja saa soittamalla numeroon (508) 264-9044.

Uutispaloja

Finnish Cultural Center pitää kirpputorin ja leivonnaismyyjäiset sunnuntaina, syyskuun 26. päivänä klo 9:00 aamulla - 1:00 iltapäivällä Workers' Credit Unionin pysäköintialueella, 815 Main Street. Sateisen sään sattuessa kirpputori pidetään viikkoa myöhemmin, lokakuun 3. päivänä.

Kahvia, pullaa ja muita leivonnaisia saatavana tavanomaisten kirpputoritavarojen lisäksi.

Tulot Finnish Cultural Centerin toiminnan tukemiseksi.

Järjestö toivoo saavansa lahjoituksia sekä tavaraoiden että leivonnaisien muodossa. Aili Walsh (508) 874-5779 ja Rauni Cote (508) 342-5898 vastaavat järjestelyistä. Heiltä saa myös lisätietoja.

Petroskoista Venäjältä maamme syyskuun lopulla vierailulle saapuvan Druzhba

Dance Ensemble tanssiryhmän ohjelmistoon kuuluu pysähdys myös Fitchburgissa.

Tämän 11-17 -vuotiaista nuorista koostuvan tanssiryhmän sponsorina toimii Waitsfield, Vermontissa toimiva Project Harmony järjestö. Sama ryhmä sponsoroi tammikuun alussa Fitchburgissa esiintyneen Karjalan kansanmusiikkiryhmän Yhdysvaltain matkan.

Tanssiryhmä esiintyy neljättä Vermontissa ennen kuin jatkaa matkaansa Fitchburgiin ja täältä edelleen Washington, D.C.:hen.

Vermontin esiintymiset ovat seuraavat: syysk. 29. p:nä Harwood Union High School Duxburyssa, lokak. 1. p:nä Barre Opera House Barressa, lokak. 3. p:nä Woodstockin kaupungintalo ja lokak. 8. p:nä Springfieldissä.

Fitchburgissa ryhmä esiintyy sunnuntaina, lokak. 10. p:nä klo 6:00 illalla Weston

auditoriumissa Fitchburg State Collegessa. Täkäläisenä sponsorina toimii kansantanssiryhmä Revontulet, joka myös huolehtii matkalaisten yöpymistä koskevista järjestelyistä.

Liput maksavat \$5.00 ja niitä saa Raivaajan toimituksesta, 147 Elm Street tai postitse lähettämällä postimerkillä ja ostajan nimellä varustetun kirjekuoren sekkeineen osoitteella Lloyd Hannula, P.O. Box 500, Westminster, MA 01473 tai Joan Dow, 529 Main Street, West Townsend, MA 01474.

Druzhba Dance Ensemble toimii Petroskoin lasten ja nuorten jäjestön alaisuudessa. Järjestössä on 265 4-18 -vuotiaasta jäsentä.

Yhdysvaltoihin saapuu 30 11 - 17 -vuotiaasta tanssijaa, jotka esittävät venäläisiä ja karjalaisia kansantansseja, salonkitansseja, balettia eikä amerikkalaista rockiaakaan jatkuu seuraavalla sivulla

Kirkollisia

Bethel-seurakunta

Suomenkielinen radiohartaustaus HYVÄT UUTISET lähetetään joka sunnuntaiamu asemalta WEIM, Fitchburg, klo 8:45 aam.

Viikottaiset rukoukokoukset KODEISSA.

Kyselyjä seurakunnan toiminnasta voi tehdä soittamalla puh. 343-9659.

Syyskuun 25. ja 26. p:nä Ritva-Liisa Sabottka tulee pitämään kokoussarjan Elm St. Lähetyskirkossa. Kokoukset kello 2:00 ip. Lisätietoja myöhemmin.

Tervetuloa!

Elm St.
Lähetysseurakunta

Jumalanpalvelus sunnuntaisin klo 9:30 aamulla. Pastori Phillip Meher saarnaa. Pikkulapsille järjestetty hoito jumalanpalveluksen ajaksi.

Kellokuoro kokoontuu maanantai-iltaisina klo 7:00.

Kirkkokuoro harjoittelee tiistai-iltaisina klo 6:45. Hartaustilaisuus klo 7:00.

Lauantai-iltaisina klo 6 - 7 kirkko on avoinna rukoilua ja mietiskelyä varten.

Messiah Lutheran srk

Perjantaina, syysk. 17 p., klo 7:45 ill. "Singled Out" ryhmä kokoontuu Freedom Farmilla.

Lauantaina, syysk. 18 p., klo 7:30 ill. Kahvila

Sunnuntaina, syysk. 19 p., klo 9:15 aam. sunnuntaikoulu. Klo 9:15 aikuisten raamattutunti. Klo 10:30 englanninkielinen ehtoollisjumalanpalvelus. Kristillisen opetuksen kokous välittömästi kirkonmenon jälkeen. Klo 3:00 ip. Suomalaisen naisliiton kokous. Klo 7:00 ill. jumalanpalvelus ja ehtoollinen Our Savior Lutheran kirkossa Westminsterissä.

"Emme koskaan kulje yksin . . ."

Nämä hengellisen laulun sanat mielestäni sopivat motto-lauseeksi tälle kirjoitukselle. Ja tämnä kirjoituksen kautta olen täyttämässä lupaustani, joka sovittiin jo oihvierähtäneen kesän aikana Camp Clearin raamattuleirillä South Carverissa.

Kuitenkin heti tässä alkuvaiheessa lähetän kaikille tämän lehden lukijoille omakohtaiset terveisiä.

Siitä on pitkä aika, kun viimeksi olen kirjoittanut mihinkään lehteen. Aina löytyy aiheita esteisiin, eikä elämämme liiku päivittäin eikä kuukausittain samoja raiteita. Emmekä voi itse johtaa omia suunnitelmiamme, jotka useimmiten pettävät syystä, että elämämme valvotaan ja

johdetaan "Korkeudesta". Tehtäväkseni on annettu ilo

Ritva-Liisa Sobottka

kertoa "suusi asia", että tuntuu jotenkin sellaiselta, että löydäkö sanoja.

Olimme kesällä mukana Camp Clearin vuotuisalla kahden viikon Raamattuleirillä edellä mainitussa paikassa.

Tämä suomalaisten omistama paikka on vuosikymmenet saanut olla kuin keidas ihannassa Jumalan luonnossa. Se on ollut, ja on vieläkin rukousten ja Siunausten varassa, saanut jatkaa ja olla antamassa suoja- ja turvapaikan väsyneille elämän matkamiehille.

Ja nyt asiaan! Tänä kesänä Raamattuleiriä johtivat Mrs. Ritva-Liisa Sobottka New Yorkista ja toisen viikon johti pastori Oiva Rosenberg Mai-

jatkuu seuraavalla sivulla

HUHTALA OIL CO.

5 MAIN STREET, EAST TEMPLETON

- Our own service department to our customers
 - New customers always welcome
 - Our third generation
- CALL 632-1221

Our service area is from North Rutland to Orange

NORTH END SUBARU
mazda
ISUZU

SUBARU-MAZDA
757 Chase Road, Rte. 13, Lunenburg
(508) 582-4911

ISUZU
525 John Fitch Highway, Fitchburg
(508) 345-1011

TERVETULOA YSTÄVÄT
ALICE & EUGENE HEIKKILÄ

LYDON & HAASE CO.

209 FULTON ST., NORWOOD, MASS. 02062 Ph. 769-0719

KAIKENLAISIA PUTKITÖITÄ ja LAMMITYSLAITTEITA

Kylpyhuoneita ja keittiöitä uudistetaan - Talouskoneita, Amana jääkaappeja ja pakastimia, Kitchenaid astianpesukoneita

Kaikenlaisia vakuutuksia . . . Puhutaan Suomea

NIEMI
INSURANCE
AGENCY, INC.

135 Main Street, P.O. Box 449

Välitetään myös kiinteistöjä

Westminster, MA

Puhelin 874-2921

Henry J. LeBlanc Insurance Agency, Inc.

Täydellinen vakuutuspalvelu
KIINTEISTÖ - IRTAIMISTO
KODINOMISTAJIEN
AUTO - PALO - HENKIVAKUUTUKSIA

376 Summer St.
Fitchburg, MA
Puh. 343-4853

Eino E. Niinimäki Kevin D. Nivala
SUOMEA PUHUVIA VIRKAILIJOITA

Muistithan
uus
tilauksesi?Tanssit
Saiman Puistossa

Lauantaina
syysk. 18. p:nä
klo 8 - 12 yöllä

Hi-Lites
soittaa

Kaikki tervetulleita!
Finnish American Club of Salma

Järjestämme matkoja
Floridaan ja
Suomeen ja
minne tahansa maailmassa

Puhumme suomea

GIT MATKATOIMISTO

69 Main St. Leominster
Puh. 537-4536

EMME . . .
jatkoa edellisluvulta

nestä.

Molemmat viikot olivat todellista "elämän keitailia" virvoittavia, piävä päivän jälkeen. Jumala siunasi todella omansa.

Nyt sitten on lähestymässä viikonloppu, jolloin saamme vieraaksemme tänä Fitchburgiin Ritva-Liisa Sobottkan ja hänen puolisonsa Dietrichin. He tulevat perjantai-ilta, tk. 24 p. ja viipyvät vain sunnuntai-iltapäivään asti, siis 26 päivään.

He tulevat Herran lähettämällä. Siitäkin huolimatta, vaikka puhuimme tästä leirilä ollessamme. Heidän majoituksensa tulee olemaan Kerttu ja Niilo Kopsalan kodissa osoitteessa 346 Howard St., Lunenburg. Tämä osoite on Lasse ja Onerva Leppäsen koti, joka mielihyvin toivottaa vieraat tervetulleiksi.

Hengellisiä tilaisuuksia järjestämme yhteisvoimin. Näistä ilmoitamme ensi viikon RAIVAAJASSA sekä suomenkielisessä radiohartaudessa ensi sunnuntai-aamuna.

Totta kai on ilo vähän edeltä esitellä vierailijojamme. Ritva-Liisa on Suomen Vapaakirkon pastori Väinö Rissanen tytär. Pastori ja rva Rissanen ovat olleet Amerikoissa, mm. Worcesterissa ja Fitchburgissa julistaen Raamatun sanomaa. (Kirjoittajan huomautus: pastori Rissanen vieraili Suomessa käydessämme v. 1964 Äänekosken Vapaakirkossa, jonka jäsenyydessä olin ennen tähän maahan muuttoamme.)

Ritva-Liisa on ammatiltaan valtiotieteiden maisteri. Hän on suorittanut opintonsa Helsingin yliopistossa. Hänen miehensä Dietrich Sobottka on saksalais-suomalainen, opiskellut ja asunut myös Suomessa, ja on ammatiltaan insinööri.

Ritva-Liisa Rissanen on käynyt koulunsa Helsingissä ja on opiskellut Helsingin yliopistossa valmistuen valtiotieteiden maisteriksi.

Uskovaisena neitosena hän oli tehnyt matkan Hampuriin nuorten hengellisille juhlille. Siellä hän oli tavannut nuoren miehen, elävässä uskossa toimivan, ja tästä heidän romanssinsa oli alkanut.

Dietrich Sobottka oli tullut Suomeen, opiskeli siellä ja opiskelun jälkeen heidän romanssinsa päättyi avioon Helsingissä.

UUTISPALOJA . . .
jatkoa edellisluvulta

ole unohtettu.

Ryhmä on toiminut vuodesta 1989 ja se on voittanut kolme kultamitalia kotimaansa lastenjuhliin. Vuonna 1991 se nimettiin Venäjän mallikelpoisemmaksi taiteelliseksi ryhmäksi.

Jäsenet saavat opastusta voimistelussa, musiikin teoriassa ja baletin historiassa.

Druzhbaa pidetään yhtenä Venäjän johtavimpana tanssiryhmänä ikäluokasta riippumatta.

Tällä ryhmällä esittää venäläisiä, suomalaisia ja karjalaisia kansantansseja klassillisen baletin lisäksi.

Ryhmä on vierailut Suomessa hyvällä ämenestyksellä. Tämän vuoden elokuussa se esiintyi Venäjän presidentti Boris Jeltsinille.

Ritva-Liisa kertoi, että avioiduttuaan he eivät aikoneet jäädä paikoilleen Suomessa, vaan kumpaakin kiinnosti nähdä erikoisesti Amerikan Yhdysvallat. Niipä he sitten v. 1968 tulivat New Yorkiin, joka heitä oli kovasti kiinnostanut.

Sitten sitten jäivät, aluksi "toistaiseksi". Näinhän on meidän monen kohdalla käynyt, että "uusi maa" on jäänyt pysyväksi, uudeksi kotimaaksi.

Sobottkan perheeseen kuuluu kaksospojat Aku ja Mika. He ovat 19-vuotiaita ja kumpikin opiskelee ahkerasti vanhempiensa ja Taivaan Isän huolenpidon ja hoivan alla.

Mainittakoon, että Aku, tummatukkainen, pitkä poika, oli Ritva-Liisa äitinsä kanssa Camp Clearin Raamattuleirillä kesällä. Aku, kaikkien lemmikki, soitti ihanaasti huilua ja pianoa. Hän ottaa parhaillaan musiikin opetusta.

Ritva-Liisa Sobottka työskentelee Amerikan Raamattuseuran toimituksessa, jossa hänellä on monipuolinen työ, jota hän pitää kutsumustyönään.

Hän on kaikella tavalla alallaan. Hän puhuu viittä eri kieltä. Jumalan antama lahja ja Siunaus. Ja tätä Siunausta hän tahtoo jatkaa yhdessä Dietrich-puolisonsa kanssa.

Tämän kirjoituksen tarkoituksena ei ole korostaa ihmistä vaan Kaikkivaltiaista Jumalaa, joka ei lahjojaan kiellä. Siksi Ystävä, joka luet näitä rivejä, ota huomioon tulevat erikoiset tilaisuudet edellään mainittuna viikonloppuna. Kaikkiin tilaisuuksiin odotamme suurta osanottoa. Ennakolta voi sanoa, että ohjelmat tulevat muodostumaan monipuolisiksi ja mielenkiintoisiksi.

Siis, "emme koskaan ole yksin", "emme koskaan kulje yksin". Taivaan isällä on varaa lähettää seuralaisia läheltä ja kaukaa!

Siis, tervetuloa kuulemaan ja näkemään!

Siunaavin terveisin K.K.

Tilaisuudet: Lauantaina, tk. 25 p., klo 2:00 ip. Elm St. Lähetyskirjon seurakuntalaisissa. Sunnuntaina, tk. 26 p., klo 2:00 ip. Elm St. Lähtyskirjossa.

Suomi-palkintojen raadit nimetty

Suomen opetusministeriö on nimennyt joulukuussa ensimmäisen kerran jaettavan kahden miljoonan markan Suomi-palkintojen raadit.

Varsinaisesta Suomi-palkinnosta päättää raati, jonka jäseneksi opetusministeriö valitsi Fazerin toimitusjohtajan Felix Björklundin, kansanedustaja Jörn Donnerin, professori Anto Leikolan ja amanuenssi Asko Mäkelän. Raadin jäseniä ovat myös kulttuuriministeri Tytti Isohookana-Asunmaa, taiteen keskustoimikunnan puheenjohtaja Tuulikki Karjalainen sekä kulttuuriosaston ylläjohtaja Irmeli Niemi.

Nuoren Taiteen Suomi-palkinnon raatiin ministeriö valitsi teatterinjohtaja Raila Leppäkosken, toimittaja Tuomas Nevanlinnan, kirjailija Lassi Nummen, rehtori Yrjö Sotamaan, professori Ellen Urhon ja johtaja Markku Valkosen. Tämän raadin puheenjohtajana toimii ministeri Isohookana-Asunmaa.

Palkinnot myönnetään merkittävistä taiteellisista urasta tai lupaavasta läpimurrosta.

Taiteen suurpalkinto on herättänyt taiteen kentässä arvostelua. Sitä on pidetty tarpeettomana eikä sen ole katsottu edistävän taiteen arvostusta. Hämmästyttä herätti myös se, että kulttuuriministeri halusi nimetä palkinnoille omat raadit ohi taidetoimikuntien, jotka ovat aiemmin jakaneet taiteen valtionpalkinnot.

Kahden miljoonan markan taidepalkinnon myötä vähennee taiteilijaeläkkeiden määrä, sillä osa palkinnon rajotuksesta tulee näistä eläkerahoista. Samalla häviävät myös taiteen valtionpalkinnot.

Raadit voivat päättää miten rahat jaetaan ja kuinka moni taiteilija saa palkinnon. Raadit palkintoesitystä odotetaan joulukuussa.

Oilingin bändi valmistautuu 25-v. juhlaansa

Suomen bluesmaajoukkueeksi kutsuttu Oiling Boiling Rhythm'n Blues Band saa maailmantähdiltä tukea 25-vuotisjuhlinsa.

George Fame, 1960-luvulla pop-listoillekin Yeh Yeh -hitillä noussut jazz- ja blues-soittaja on lupautunut laulusolistiksi bändin 25-vuotisjuhla-konsertteihin tammikuussa 1994. Jazz-laulaja ja sanoittaja Jon Hendricks puolestaan on luvannut toimittaa ennen joulua ilmestyvälle juhlalevylle omaa materiaaliaan.

Rumpali Matti Oilingin johtama yhtye on Suomen pitkäikäisempiä. Oiling on Suomen eniten levyttänyt rumpali sekä suomalaisen rumpalikoulutuksen uranuurtaja.

Taidegraafikot palkitsivat Alvar Aalto -museon

Suomen Taidegraafikot palkitsivat äskettäin Jyväskylässä Alvar Aalto -museon ansiokkaasta työstä suomalaisen taidegraafikan edistäjänä. Tunnustus annettiin nyt ensimmäistä kertaa.

Alvar Aalto -museo aloitti jo 15 vuotta sitten maan ensimmäisen kunnallisen taidegraafikkojen työpajan, Grafiikkakeskuksen. Se on vuokrannut työtiloja taidegraafikoille, tarjonnut taiteilijoille jatkokoulutusta sekä järjestäneet kursseja. Alvar Aalto -museo järjestää Jyväskylässä myös kansainvälisiä Graphica Creativa -näyttelyitä.

Taidegraafikkojen palkintona on vedos ja laatta Pentti Kaskipuron teoksesta Muna. Tunnustus myönnetään jatkossa vuosittain.

Suomi-koulun syystoiminta alkamassa

Uuden Englannin Suomi-koulu aukaisee jälleen ovensa lukuvuodeksi 1993-1994 juuri Suomesta saatujen koulu-kirjojen ja hauskojen oppi-pelien kera.

Syyslukukauden koulupäivät ovat alustavasti seuraavat:

Holden: Torstaisin, joka toinen torstai, alkaen syyskuun 16, 1993. Perjantaisin, joka toinen perjantai, alkaen syyskuun 17, 1993. Aika klo 4:00 - 6:00 illalla.

Fitchburg: Lauantaisin, joka toinen lauantai, alkaen syyskuun 18, 1993. Aika klo 9:00 - 11:00 ryhmä I, klo 11:00 - 1:00 ryhmä II.

Lexington: Sunnuntaisin, joka toinen sunnuntai, alkaen syyskuun 19, 1993. Aika klo 3:00 - 5:00 ryhmä I, ryhmä II, ryhmä III ja ryhmä IV.

Lisäksi Lexingtonissa toimii alle kouluikäisten leikkiryhmä.

Suomi-koulun kirjoilla olevat oppilaat ovat saaneet kirjeen koskien ylläolevia aikoja ja paikkoja. Jos et ole saanut kirjettä ja olet kiinnostunut aloittamaan suomenkielen ja -kulttuurin opinnot, saavu ylläoleviin paikkoihin yllämainittuina aikoina tai ota yhte-

yttä: Sini Harjunmaa (508) 829-4724 koskien Holdenissa ja Lexingtonissa pidettäviä ryhmiä, Helena Niiva-Sawyer (508) 897-2813 koskien Lexingtonissa pidettäviä ryhmiä tai Arja Mielonen-Walker (508) 371-2175 koskien Fitchburgissa ja Lexingtonissa pidettäviä tasoryhmiä.

Uuden Englannin Suomi-koulu pyrkii muodostamaan ryhmät ottaen huomioon oppilaiden iän ja tason.

Oppi-materiaalia on runsaasti kaikenikäisille ja -tasoisille ja monissa ryhmissä on vielä muutama paikka avoinna uusille suomenkielästä ja -kulttuurista kiinnostuneille oppilaille.

Oppituntien lisäksi Suomi-koulu tarjoaa suomalaisen kulttuuriin liittyviä tilaisuuksia, kuten suomalaisen jouluperinteeseen pohjautuvan joululahlan lukukauden päätteenä. Keväällä muistamme suomalaisen pääsiäisen ja vapun ja päätämme kevätlukukauden iloiseen, meille kaikille tuttuun koulun kevätjuhlaan.

Tervetuloa oppimaan ja jakamaan kanssamme omaa kulttuuriamme!

Arja Mielonen-Walker

Finnish American Heritage Society of Maine

Syyskuun 19. p:nä klo 2:00 ip. kuukausikokous Heritage Center'ssä West Parisissa. Ohjelmassa muistellaan Finn-Festiiä.

Syyskuun 24. p:nä American Cafe Orchestra Bostonista pitää kansainvälisen musiikin konsertin West Parisin Grange Hallissa klo 7:30 illalla.

Kitaristina Morton Hoirup Tanskasta, viulun soittajana Ruthie Dornfield Bostonista ja bassoa soittaa Tapani Varis Helsingistä Suomesta.

Konsertin jälkeen tanssit.

Lokakuun 9. p:nä klo 5:00 iltapäivällä kinkkuillallinen Heritage Center'ssä. Sponsori FAHSOM.

Lokakuun 17. p:nä kuukausikokous klo 2:00 iltapäivällä Heritage Center'ssä. Ohjelmasta ei vielä päätetty.

Lokakuun 19. p:nä klo 7:00 illalla suomalaisaiheinen ohjelma Universalist kirkossa, 169 Pleasant St. Auburn.

Marraskuun 21. p:nä klo 2:00 iltapäivällä kuukausikokous Heritage Center'ssä. Rudi Honkala järjestää Sibelius-aiheisen ohjelman.

Joulukuun 19. p:nä kuukausikokous klo 2:00 iltapäivällä Heritage Center'ssä. Ohjelmassa Suomen Joulupukin maa.

Joulukuun 31. p:nä uudenvuodenvastaanottajaiset Heritage Center'ssä. Iltä alkaa klo 6:30 Pot luck illallisen merkeissä.

Canterbury, CT

Finnish American Heritage Societyn toiminta jatkuu ja seuraava tilaisuus on syyskuun 25. päivänä klo 10:00 aamulla - 3:00 iltapäivällä pidettävä Tori/Bazaar Finnish Hallilla, Rt. 169 Canterbury.

Tarjolla on skandinaavista lahjatavaraa, Millie Wiskarin taidemaalauksia, puuveistoksia, neuletoita, vihanneksia, sekä vanhaa että uutta tavaraa.

Ravintolassa tarjolla suomalaisia ruokia: kaalikäärileitä, rosollia, karjalan piirakoita, lihapiirakoita ja vispi-puuroa.

Myyntipöytiä on vielä saatavana, ne maksavat \$15.00 pöydältä. Pöytävaraukset ja muut tiedot saa soittamalla Ella Mäkipurolle (203) 423-3854.

Minna Saarinen aloittaa suomenkielen tunnit Canterburyn Suomalaisella haalilla lauantaina, lokakuun 2. päivänä klo 9:00 - 11:00 aamulla. Kahdeksan tunnin hinta on \$20.00. Yksi ilmainen oppitunti pidetään syyskuun 18. päivänä.

Kiinnostuneiden tulisi ottaa yhteys Minnaan puhelimitse (203) 423-2469.

Lokakuun 16. päivänä pidetään Syysillan tanssit haalilla alaken klo 8:30 illalla. Musiikista huolehtii Bert Stromholm, solistina Aatos Autio. Sisäänpääsymaksu \$5.00.

Lokakuun 23. päivänä pidetään Lastenpäivä klo 3:30 - 5:30 iltapäivällä. Tuokaa lapsenne ja lastenlapsenne tähän hauskaan tapahtumaan.

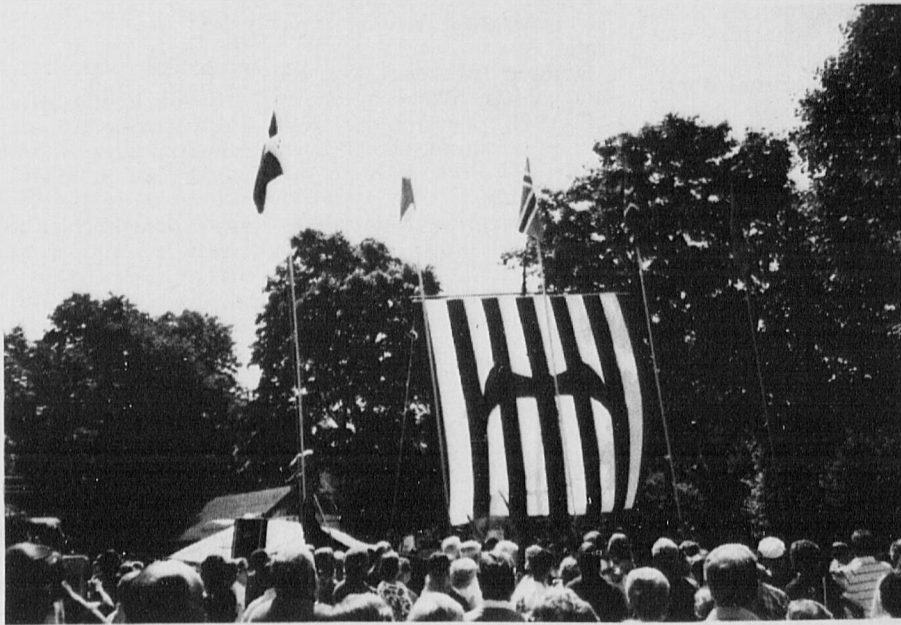
Johtajana on Susan Hinz Cloutier. Hän on jo kolmena vuotena taitavasti keksinyt aina uutta hauskaa lapsille. Lisätietoja saa June Leissiltä numerosta (203) 546-9087.

E.M.

The Finnish-American

RAIVAAJA

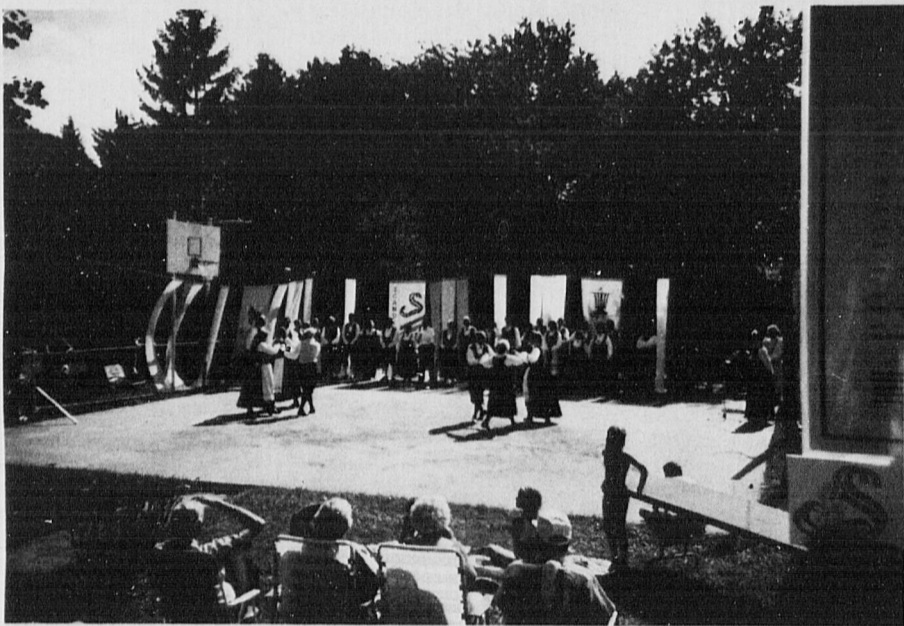
Scandinavian Fest '93

A seagoing Viking ship was on display

"Finnish Nightingale" Diane Tammi Cushing of Gardner (MA), sang and played the accordion.

Combined Nor-bu on the main stage outdoors by the Norwegian Folkdancers of New York & Nansen Folkdancers.

The Scandinavian Folkdancers of Raleigh (NC) performed Danish dances.

Photos by Ben

September 5 • Vasa Park • Budd Lake, NJ

Scandinavian Fest '93 was produced by Lodges Dalahäst #742, Colts Neck (NJ) and Viking #735, Bethlehem (PA), Vasa Order of America.

Young and old enjoyed the opportunity for dancing.

Swedish pancakes were popular and served all day.

Karelian dance ensemble coming on tour

Project Harmony is pleased to present THE DRUZHBA DANCE ENSEMBLE from Petrozavodsk, Russia. They will be on a performing tour of Vermont and Massachusetts schools and communities, September 25-October 16, 1993. Their host communities will include Cabot, Woodstock and Springfield, Vermont, and Fitchburg, Massachusetts.

Community evening concerts are scheduled for the following dates:

Sept. 29 - Harwood Union HS, Duxbury, VT.

Oct. 1 - Barre Opera House, Barre, VT.

Oct. 3 - Woodstock Town Hall, Woodstock, VT.

Oct. 8 - Springfield, VT.

Oct. 10 - Weston Auditorium, Fitchburg State College, Fitchburg, MA.

Oct. 15 - Washington, D.C.

The Druzhba Dance Ensemble is from the Palace of Children and Youth Creativity in Petrozavodsk and has 265 members, aged 4-18. The traveling group consists of 30 dancers, age 11-17, that perform an extensive repertoire including Russian and Karelian folk dances, ballroom dances, ballet and even American rock'n roll. Since the group was founded in 1989, they have been named gold medal winners in three different "all Russian Festivals of Children's Creativity" and in December, 1991, they were given the honor of being named an "Exemplary Artistic Group" for all of Russia. The children take lessons in gymnastics, music theory and the history of ballet.

DRUZHBA is considered one of the leading dance groups of any age in the Republic of Karelia. In their two part program, which includes Russian, Finnish, Karelian dances, one will also see classical dances such as the "Dying Swan." Within the group there are students who will be dancing the professional performance of the Nutcracker this year.

The Druzhba Ensemble has visited Finland and toured with great success. In their home city of Petrozavodsk they are very popular and take part in all major events and holiday celebrations. In August, 1993, the ensemble performed for President Boris Yeltsin.

For further information about hosting arrangements and performances, please call: Barbara Miller, Project Harmony Office, (802) 496-4545; Marko Russell, Cabot, VT, (802) 563-2773; Joyce Hiebert, Woodstock, VT, (802) 457-4014; Diane Kemble, Springfield, VT, (802) 885-1156; and Joan Dow, Fitchburg, MA, (508) 597-2215.

We welcome your support and hope to see you at one of the performances.

Exchange program with Karelia

Project Harmony has been

organizing exchange programs in Karelia for the past four years. We were initially attracted to Karelia because of its similarity to Vermont's climate and traditions of self-reliance and resourcefulness. Needless to say our relationship has blossomed into a multitude of exchange programs that include students, teachers, lawyers, doctors, farmers, singers, dancers and musicians. The following is a list of some of our programs:

- American Folk Music and Dance Tour, 1989.

- Direct School Exchanges, 1990, 1991, 1992 - Harwood Union HS/Duxbury, VT & School 13; Colchester HS/Colchester, VT & School 17; Lamolite Union HS/Morrisville, VT & School 42.

- Vermont Doctors Exchange, 1991-1992.

- Vermont Lawyers Exchange, 1992.

- Teachers Exchange Program, Elementary and Secondary Teachers, 1991, 1992, 1993.

- Karelian Dance & Folk Music Ensemble, Petrozavodsk State University, 1993.

- Druzhba Dance Ensemble, Children's Palace of Youth Creativity, 1993.

- Vermont Leadership Program, 1993.

- Vermont/Karelian Agricultural Exchange, 1994.

The Republic of Karelia, the Sister-State of Vermont, is located in Northern Russia on the border of Finland. It has a population of 800,000 people and Petrozavodsk, the largest city, has a population of 280,000.

The heart and soul of Karelia, as well as its economic base, is made up of its expansive forests that cover more than half of the republic. There are more than 60,000 lakes and 20,000 rivers including Lake Ladoga and Lake Onega, two of the largest lakes in Europe.

Karelians have always built their homes close to water. Petrozavodsk, the capital of the republic, is situated on the banks of Lake Onega and was founded by Peter the Great in 1703. It is now one of the largest industrial and cultural centers in northwest Russia. Karelia is the motherland of folktales and creator of the immortal epic "Kalevala" as well as numerous legends and fairytales.

In order to understand Karelia it's necessary to give a short historic review of the region. In the past, the territory of Karelia was populated by Karelians, Veps and Saami. Later, Russians came to the territory of Karelia as a result of numerous Russian-Swedish Wars. After World War II, Karelians and other small nationalities were divided into two groups - those who lived in the territory of Russia and others who lived in the territory of Finland. After the revolution of 1917, the Karelian Autonomous Re-

public was established on the territory of Soviet Karelia and it still exists today.

The number of native Karelians has decreased as a result of assimilation and emigration during the Second World War and now accounts for only 10% of the total population of Karelia. A small ethnic group called Veps who are similar to Karelians, also live in this area. The original Veps lands are divided between the republic of Karelia and the St. Petersburg region. In total there are 12,000 Veps and one-third of them live in the territory of Karelia.

The spiritual lives of the Finno-Ugric peoples of Karelia are marked by unusual contrasts. On one hand, a lot of pagan traditions still exist; on the other hand, many modern thoughts have been introduced due to the interdependence of the Karelian, Russian and Swedish cultures. Religion has also influenced the cultural traditions of these peoples. Karelians and Veps belong to the Orthodox Church (as Russians). Finns belong to the Lutheran Church.

Many Karelian folk groups have been formed over the past ten years to preserve and perform the music, dance and instrumental music of their ancestors. The DRUZHBA DANCE ENSEMBLE is one of these groups. Along with their cultural heritage they have added a contemporary component of jazz and modern dance to their repertoire. However, their unique cultural roots are clearly visible in all their work.

We hope you enjoy the DRUZHBA DANCE ENSEMBLE and have a little better understanding of the part of Russia known as Karelia.

Project Harmony fosters dialogue

Project Harmony is a not for profit cultural exchange and education organization designed to foster a dialogue between individuals in the Western democracies and in the emerging states of Eastern Europe and the former Soviet Union (FSU). Project Harmony programs include performing arts, scientific, student and teacher exchanges that emphasize personal interaction and home-stays in each country.

Project Harmony programs and educational materials encourage participants to closely examine their own assumptions and perspectives on the world, to cultivate cultural awareness and sensitivity, and to develop the knowledge, skills, and attitudes necessary for participation in the international community.

The organization was founded in March, 1985, by its current directors. In November, 1985, Project Harmony took the first group of Vermont teenagers to the former Soviet Union. In June, 1987, Project Harmony was chosen by the

FITCHBURG, MA - The Druzhba Dance Ensemble of Petrozavodsk, Russia, will perform in Weston Auditorium, Fitchburg State College, at 6:00 p.m. on Sunday, October 10.

The Revontulet Folk Dancers are the sponsors of the local performance. Tickets are \$5.00 and will be available at Raivaaaja, 147 Elm St., and by mail from Lloyd Hannula, P. O. Box 500, Westminster MA 01473 or Joan Dow, 529 Main St., W. Townsend MA 01474. Please enclose a self-addressed, stamped envelope with your order.

USSR Committee of Youth Organizations to host the second group of Russian teenagers ever to visit the United States. Project Harmony worked closely with the Office of the President's Initiative on Soviet-American Exchange to conduct student exchange programs in 1987 and 1988.

From the beginning Project Harmony has placed special emphasis on the educational components of its exchange programs. Participants are required to attend extensive pre-departure orientation sessions and educational seminars designed to prepare them for an intensive, interactive experience in the former Soviet Union. Upon their return they participate in post-trip debriefing sessions and school workshops and give community presentations.

A similar emphasis on educational preparation, follow-up, and community involvement is a requirement for the participation of FSU partner

schools and organizations. As a result, a substantial "multiplier effect" as been created, and strong linkages between participating schools and their communities have been established.

Project Harmony programs have expanded to include hundreds of participants from diverse socioeconomic backgrounds, including students, teachers, doctors, attorneys, environmentalists, musicians, dancers and city planners. Similarly, the range of programs has multiplied to include school linkages, performing arts, science, youth leadership, folk art and environmental exchange programs.

Project Harmony programs are designed to be sustained and repetitive; since its inception, over 1,600 American participants have visited the United States on Project Harmony exchanges.

Project Harmony
Watfield, VT

New England Suomi-koulu set for fall semester

Suomi-koulu of New England opens its doors for the fall and spring semester 93-94 with brand new school books and educational games from Finland. The dates for the fall semester are as follows:

Holden

Thursdays, every other Thursday, beginning September 16, 1993.

Fridays, every other Friday, beginning September 17, 1993. Time: 4:00 p.m. - 6:00 p.m.

Fitchburg

Saturdays, every other Saturday, beginning September 18, 1993. Time: 9:00 a.m. - 11:00 a.m. (Group I), 11:00 a.m. - 1:00 p.m. (Group II).

Lexington

Sundays, every other Sunday, beginning September 19, 1993. Time 3:00 p.m. - 5:00 p.m. (Group I, Group II, Group III and Group IV).

Also, there will be a playgroup for pre-school aged children.

Suomi-koulu students have already been contacted about their groups, dates and times.

If you haven't yet been contacted, or you would be interested in beginning studies or

Finnish language and culture, please call: Sini Harjunmaa 508-829-4724 regarding the groups in Holden and Lexington, Helena Niiva-Sawyer 508-897-2813 regarding the group in Lexington, Arja Mielonen-Walker 508-371-2175 regarding the groups in Fitchburg and Lexington.

The Suomi-koulu of New England pursues to form the groups based on the appropriate age and level. We have an abundance of material, excellent books and games and there still are a few spots available in most groups for those who would like to join us.

In addition to the classes, the school organizes other events, based on celebrating the Finnish holidays as they are celebrated today. We will end the fall term with a Christmas celebration; in Spring we will remember Easter, May Day and the semester will end in a joyous Finnish spring-party.

Come and join us in learning and sharing Finnish!

Arja Mielonen-Walker
Suomi-koulu of New England

Fabian Raatikainen succumbs

FITCHBURG, MA - Raivaaja Publishing Company Honorary Director Fabian Raatikainen, 54 Hazel St., died yesterday morning in Leominster Hospital after an illness. He was 80 years old.

Raatikainen, born here Sept. 28, 1912, was actively involved in local Finnish American community organizations his whole life. His lengthy list of activities includes a term as president of the Finnish-American Club of Saima Inc.

Raatikainen was employed at Raivaaja for 23 years, serving as foreman of our former pressroom for much of that time.

He leaves his wife of 56 years, Aune (Mandell) Raatikainen of Fitchburg, a son, Carl H. Raatikainen of Holden, a daughter Amy L. Souliere of Lunenburg, a cousin, Lily Huhtala of Fitchburg, six grandchildren and three great-grandchildren.

Fabian Raatikainen donated his body to Harvard Medical School for medical research.

A memorial service will be held at 12:00 noon on Saturday, Sept. 18, in the Finnish-American Club of Saima clubhouse, Saima Park, Scott Rd. There are no calling hours.

The Bosk Funeral Home, 85 Blossom St., is handling arrangements.

Fitchburg, MA

Flea market & bake sale

A Flea Market and Bake Sale will be held on Sunday, September 26, from 9:00 a.m. to 1:00 p.m. at the parking lot of Workers' Credit Union, 815 Main Street, Fitchburg. Coffee, Finnish coffeebread and other pastries will also be on sale. (Rain date is the following Sunday, October 3.)

Proceeds will go toward projects and ongoing activities of the Finnish Cultural Center at Fitchburg State College, the sponsoring organization.

Contributions of saleable items and baked goods are needed and will be greatly appreciated, as will your support. Co-chairs Aili Walsh, 874-5779, and Rauni Cote, 342-5898, may be contacted for additional information.

Be sure to stop by for your coffeebreak, and who knows, you may find just the thing you've been looking for!

Toini Laakso

Red Exodus

Finnish-American
Emigration to Russia

by Mayme Sevander

soft cover • 232 pages • 41 historic photos

\$ 14.95 plus \$2.00 postage
(Mass. residents add 75 cents sales tax)

AVAILABLE FROM:

RAIVA AJA

P. O. Box 600, Fitchburg MA 01420-0600

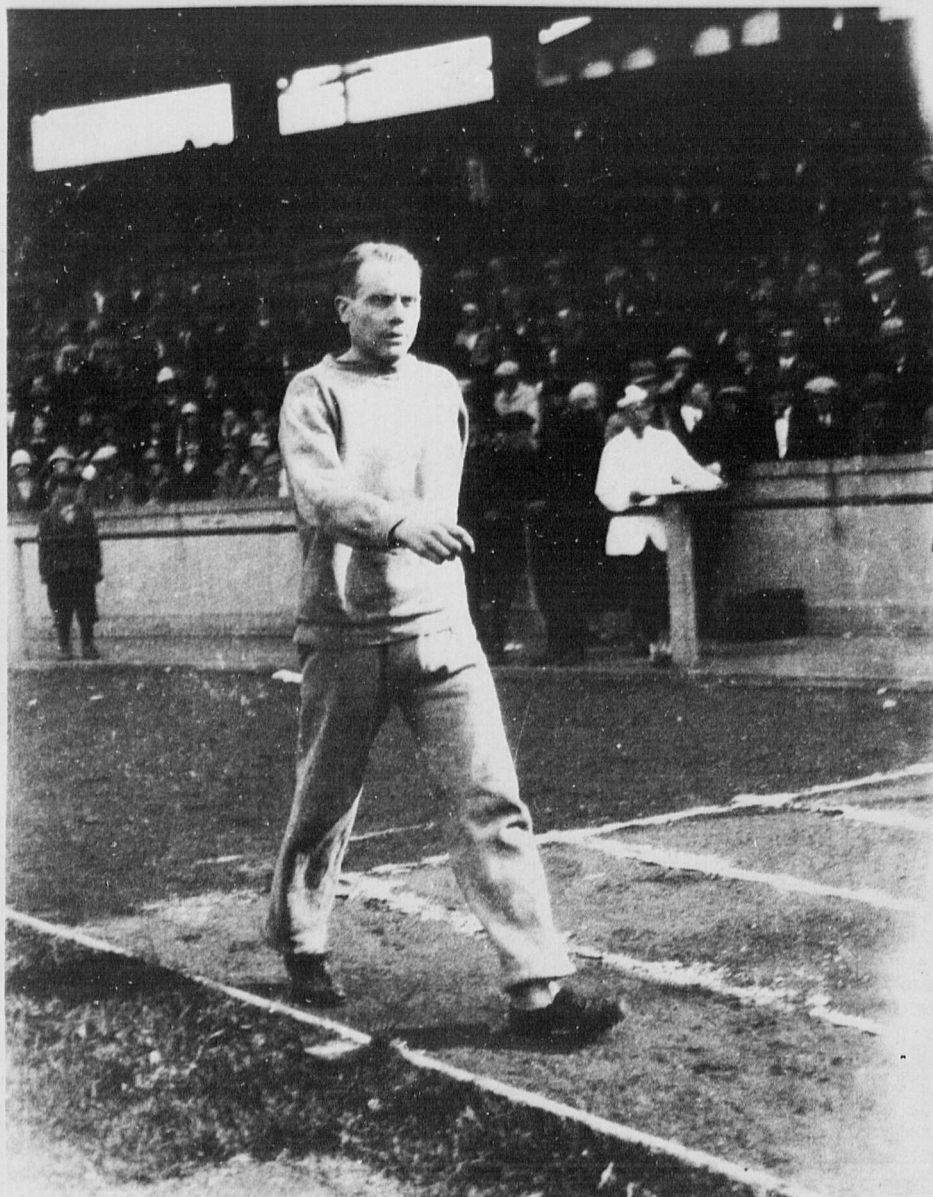

photo courtesy of Aarne J. Parker/Finnish Cultural Center

FITCHBURG, MA - The great "Flying Finn" Paavo Nurmi ran at Crocker Field in 1925. The above photograph by Aarne J. Parker shows Nurmi warming up before his run. In the background is the grandstand which is in need of a major renovation today.

Crocker Field restoration

by Don Woods

Seventy-five years ago one of Fitchburg's great philanthropists, Alvah Crocker, gave to the youth of Fitchburg one of the finest outdoor athletic facilities in New England. Today, with a recently installed six lane, all-weather track and overhead lighting, it is greater than ever. For the past two years, in addition to the regular track and field meets, some 32 high schools and over 600 boys and girls from central Massachusetts participated in the district track and field meet at Crocker.

But with all of these pluses, alas, there is a darker side. Seventy-five years of constant wear and tear on the beautiful stadium has resulted in the need for major restoration. In 1991, Mayor Jeffrey Bean appointed an ad-hoc committee to review all school building needs city wide, including Crocker Field.

One important member of the committee, FHS graduate Lenny Laakso '70, performed a detailed engineering study which at that time, nearly two years ago, indicated minimum costs of restoration to be \$86,000.

Lenny Laakso

photo courtesy of Toini Laakso

Like many communities with economic times being what they were, city coffers didn't have the money available for restoration and it would not be long before restoration needs would be critical.

At this point in time, a small group of alumni from FHS 1940, decided to do something about it. With a small amount of available class funds and many man-hours, they set about mailing letters to alumni, selling T-Shirts, holding flea markets, etc. A year later, with more volunteers on board, including parents of FHS students and the influx of personal and class gifts, the fund now stands at \$54,000, still a long way from

the goal of \$125,000 set by the volunteers.

Over the years Crocker Field has witnessed some of the world's greatest athletes. Babe Ruth played exhibition baseball on the field and the great Paavo Nurmi ran on the old cinder track.

Fitchburg's own Erkki Koutonen, Olympic triple jumper and beloved FHS track coach, coached many FHS teams and athletes to victory including FHS's present Boys Coach, Chris Woods, director of The Reipas Meets for the past six years.

In spite of the ups and downs, the drive for restoration funds still continues. On Saturday, September 25, 1993, a Giant Flea Market will be held at Amott Field across from Crocker on River Street. If any of our readers would like to participate, spaces on a first come, first serve basis are \$10. You may keep the proceeds or donate to this worthy cause. Contact Don Woods, 80 Forest Street, Fitchburg, MA, telephone 342-5101, for particulars. Reservations for available spaces must be paid for by Monday, September 21, 1993.

Contributions to the fund may also be made directly, by mailing your check made out to: City of Fitchburg/Crocker Building Fund, Fidelity Co-operative Bank, Box 438, Fitchburg, MA 01420.

Braintree, MA

Wednesday night, September 29, is to be the big night at the Viking Club for our visitors from Sweden (Dalarna). This should prove to be one of our big events for the year.

This group is, without a doubt, one of the finest accordion orchestras in Sweden today. They have made dozens of recordings and personal appearances all over Scandinavia. I'm very proud to have been able to play with them on our tour to Finland a couple of years ago.

We, again, are asking for house room for these guests for about 10 days. They will be arriving on September 22 and will probably leave around October 1. Please let me know if you are willing and able to host any of these people. There will be about 25 all told.

On Sept. 24, they will be playing at S. A. C. Park in Shrewsbury at 8 p.m. and on Sunday, September 26, at Sovittaja Park in Rutland from 3 to 7 p.m.

For reservations at the Viking Club, please call Nils at 659-2206. Admission includes program, refreshments and dancing.

No reservations are necessary at S. A. C. Park or Sovittaja Park.

Nils

in the Viking News

Dallas/ Ft. Worth TX

Next February will be a most significant time for our society. The weekend of February 11-13 will see us host a landmark event in the Finnish culture of the United States.

This event is called *Project 34-The Continuation of Finnish America* and will draw together many different phases of the culture as well as many different organizations within the culture.

The premise behind this event is that the transition of leaders within in the culture is about to take place from 2nd to 3rd generation, and it is likely that this transition will not be as smooth as that from the 1st to 2nd generation.

There are many reasons for this, however, one of the most important is that the 3rd generation in many cases grew up in a home where the language was not spoken and many of the customs were not observed. Without this background, it is difficult for many in the 3rd generation to feel totally comfortable within the culture.

I hope that many of our members will join together to make *Project 34* (3rd and 4th Generations) the first step down the path of infusing a new vitality into our culture. More details to follow later.

John Laine

in the Tex-Finn News

W. Paris, ME

Laila Suomala of the Finnish American Heritage Society of Maine (FAHSOM) has announced the society's calendar of events for the rest of 1993:

Sept. 19 - Monthly meeting of FAHSOM, 2 p.m. at the Heritage Center, West Paris. Program: Reminiscences of FinnFest.

Sept. 24 - The American Café Orchestra from Boston in concert with international music. Guitarist Morten Hoirup of Denmark, fiddler Ruthie Dornfeld of Boston and Bassist Tapani Varis of Helsinki. At the Grange Hall, West Paris, 7:30 p.m. Dancing to follow.

Oct. 9 - Public ham supper, 5 p.m., at the Heritage Center, West Paris, sponsored by FAHSOM.

Oct. 17 - Monthly meeting, 2 p.m., of FAHSOM at Heritage Center, West Paris. Program undecided.

Oct. 19 - Program relating to Finland and its culture, at Universalist Church, 169 Pleasant St., Auburn, 7 p.m. Presented by members of FAHSOM.

Nov. 21 - FAHSOM monthly meeting, 2 p.m., at Heritage Center, West Paris. Program on Sibelius by Rudi Honkala.

Dec. 19 - FAHSOM monthly meeting, 2 p.m. at Heritage Center, West Paris. Program on Finland's Santa Land.

Dec. 31 - New Year's Eve Party at the Finnish American Heritage Center, West Paris. Potluck supper at 6:30 p.m.

Brooklyn, NY

The popular accordionist and orchestra leader Walter Eriksson is ill and in the hospital.

He would certainly appreciate having get-well cards from his many friends and fans. In order not to tie up the phone either at home or at the hospital, please do not call but send cards to him at 7723 Fort Hamilton Parkway, Brooklyn NY 12229.

- Norden

Corrections

In stories this summer about Maine's new Finn-Am Society, we misspelled the name of the society's President J. Arthur Jura. As the correct spelling was provided by the society, we have to claim credit for the error. We regret any inconvenience we have caused.

In last week's *Kalenteri*, we gave the wrong time for the Tori/Bazaar at the Finnish Hall in Canterbury (CT) on Sept. 25.

The Tori/Bazaar will open at 10 a.m.

Elm Street Steam Rooms
"A TRADITIONAL FINNISH STEAM SAUNA"
348 Elm St., Fitchburg, MA
(508) 345-7305

Hours:
Wed. 4-10 Fri 3-10
Th. 4-10 Sat. 12-10
Sun. 8-9
RUSS DAVIS, PROP.

Littleton, MA

On Saturday evening, September 25th hamburgers and hot dogs grilled by the Ladies of Kaleva will be served from 5:30 to 7:00 p.m. at Fort Pond, Littleton. An old-fashioned Penny Sale begins at 7:30 p.m. The public is invited.

The Maynard Ladies of Kaleva Annual Fall Fair is Saturday, October 16th from 9:30 a.m. to 2:00 p.m. at Fort Pond, Littleton, MA. A color television, Finnish Iittala glassware and dinner for two at the Wayside Inn, Sudbury will be raffled off. Refreshments by the Men, baked goods, crafts, attic treasures, children's activities and much more will be offered.

For more information, please call (508) 264-9044.

Susan Alatalo
Ladies of Kaleva

Canterbury, CT

The Finnish American Heritage Society is holding a Tori/Bazaar at the Finnish Hall, Rt. 169, on Saturday, Sept. 25, from 10 a.m. to 3 p.m.

Featured items include paintings by Millie Wiskari, woodcarvings, knitted items, vegetables, pulla and other baked goods.

Finnish foods in the ravintola include: *kaalikääryleet*, *rosolli*, *karjalan pitrakkas*, *lihapiirakkas*, and *vispipuuro*.

If you wish to rent a table to sell something at the Tori, the cost is \$15.00. To reserve your Tori table, call Eila Mäkipuro at 203-423-3854.

Finnish classes start October 2, 9:30 a.m.-11:00 a.m., at the Finnish Hall. Teacher is Minna Saarinen. Eight week course is \$20.00.

There will be a free lesson this Saturday, Sept. 18. For more info, call Minna: 203-423-2469.

\$ 16,397.50
+ 500 FIM
+ \$ 5.00 CAN

has been donated as of press time to the RAIVAAJA Computer Fund (see the *Tietokone-erähoito* on page 2).

The Board of Directors of Raivaaja Publishing Company wishes to thank sincerely all who have donated so generously thus far.

But you must keep the momentum going! Updating and modernizing Raivaaja's production equipment requires a capital investment approaching \$20,000. So please, keep your donations - however large or small - coming.

As RAIVAAJA's first editor Taavi Tainio wrote over 87 years ago: "...the backwoods pioneer, the clearer of fields, does not count his troubles. The work must be done. It will be done."

Remember, this newspaper is owned by the Finnish American community. It is your paper!

So, let us not count our troubles; let us continue your work. Send in a contribution today! *Kiitos!*

RAIVAAJA, P. O. Box 600,
Fitchburg MA 01420-0600
USA.

**Finnish American
Club of Rutland
Harvest Dance**

Sat. September 18, 1993
8 - 12 p.m.

Sovittaja Park
Demond Pond, Rutland, MA
Music by
Elliot Lockwood

**West Boylston Travel
Route 12
West Boylston, MA**

*Low airfares
to Finland
and Florida!*

**Nancy Sivula Jakobowicz
MA 1-800-300-6727
508-835-6727**

Irene & Ardy Kamila

cordially invite their family and friends
to join them on
Sunday, September 26, 1993
from 2:00 - 5:00 P.M.

for an **Open House and Dance**
at Saima Park
in celebration of their
50th Wedding Anniversary

Finnish American Club of Saima

TORI '93

**FALL FESTIVAL
OF
ARTS & CRAFTS**

"Come Start Your Christmas Shopping Early!!"

**SUN. SEPT. 19, 1993
10 A.M. - 3 P.M.**

SAIMA PARK

Off Ashby State Rd., Fitchburg, MA

FREE ADMISSION !! Rain or Shine!! FREE ADMISSION!!

Kalenteri**CALIFORNIA**

Oct. 12 - United Finnish Kaleva Brothers & Sisters No. 21 membership meeting, 7:30 pm, cafeteria, Brotherhood Hall, 1970 Chestnut St, Berkeley. Program: Slides of Central America by Helmut Willi. Pot Luck Dinner at 6:00 pm; reservations with M. Saarni 510-526-5990.

CONNECTICUT

Sept. 18 - Free Finnish lesson, Finnish Hall, Rte. 169, Canterbury. Classes start Oct. 2. For more info: Minna Saarinen 203-423-2469.

Sept. 25 - TORI (Bazaar), 10 am-3 pm, Finnish Hall, Rte. 169, Canterbury. Free admission. Sponsored by Finnish American Heritage Society.

FLORIDA

Sept. 19 - *Kahviaiset*, 2 pm, Suomi-Talo, 301 Central Blvd, Lantana. Sponsored by American Finnish Tourist Club.

Sept. 26 - *Kahviaiset*, 2 pm, Suomi-Talo, 301 Central Blvd, Lantana. Sponsored by Tourist Club.

MAINE

Sept. 19 - Finnish American Heritage Society of Maine monthly meeting, 2 pm, Heritage Center, West Paris. Program: Reminiscences of FinnFest.

Sept. 21 - Finn-Am Society meeting, 7:00 pm, IOOF Hall, Rtes 1 & 90, Warren.

Sept. 24 - The American Café Orchestra of Boston in concert of international music, 7:30 pm, Grange Hall, West Paris. Guitarist Morten Hoirup of Denmark, fiddler Ruthie Dornfeld of Boston and bassist Tapani Varis of Helsinki. Dancing to follow.

Oct. 9 - Ham supper, 5 pm, Heritage Center, West Paris. Sponsored by FAHSOM. Public welcome.

MASSACHUSETTS

Sept. 15 - Finnish American Society of Cape Cod monthly meeting, 7:00 pm, Burger King, Rt. 132, W. Barnstable.

Sept. 17 - End of Summer Dance, 8 pm-midnite, Viking Club, 410 Quincy Ave, Braintree. Music by Nils Lundin.

Sept. 18 - Supper, 5 pm, U. K. Temperance Society Camp, 83 Suomi Rd, Pembroke. Sauna 3:00-9:30 pm. Sponsored by UKTS.

- Dance, 8 pm-midnite, Saima Park, Scott Rd, Fitchburg. Music by Hi-Lites. Sponsored by FACS.

- Harvest Dance, 8 pm-midnite, Sovittaja Park, Finn Park Rd, Rutland. Music by Elliot Lockwood. Sponsored by FACR.

Sept. 19 - TORI '93 - Fall Festival of Arts & Crafts, 10 am-3 pm, Saima Park, Fitchburg. Sponsored by FACS.

Sept. 20 - Pulla cooking class, 6:00 pm, Saima Park, Fitchburg. Limited enrollment; registration required: 508-386-7060. Sponsored by *Revontulet*.

Sept. 21 - Finnish Golden Age Club meeting, 2 pm, Fellowship Hall, Elm St. Congregational Church, 264 Elm St, Fitchburg.

Sept. 25 - Supper, 5 pm, U. K. Temperance Society Camp, Pembroke. Silent Auction following supper. Sponsored by UKTS.

- Grilled hamburgers & hotdogs, 5:30-7:30 pm, *Salon Huvila*, Fort Pond, Littleton. Old-fashioned penny sale begins 7:30 pm. Sponsored by Maynard Ladies of Kaleva.

- Dance, 8 pm-midnite, Saima Park, Fitchburg. Music by D. Wells Duo. Sponsored by FACS.

Sept. 26 - Flea Market & Bake Sale, 9:00 am-1:00 pm, Workers' Credit Union parking lot, rear 815 Main St, Fitchburg. Sponsored by Finnish Cultural Center at Fitchburg State College.

MICHIGAN

Sept. 18 - Annual Crayfish Dinner, Finnish Center, 35200 W. Eight Mile Rd, Farmington Hills. Reservations 644-8170.

Sept. 20 - Finnish Language Classes begin, Finnish Center, Farmington Hills. Registration 6:30 pm; class 7:30-9:30 pm Mondays for 10 weeks.

Sept. 24 - Finnish Center Association general meeting, 7:30 pm, Finnish Center, Farmington Hills.

Sept. 25 - *Hojakat* Pasty sale, Finnish Center, Farmington Hills. Orders: 313-682-4189.

Oct. 1 - Monthly Sing-Along, 8 pm, Finnish Center, Farmington Hills.

MINNESOTA

Sept. 17 - Finnish American Cultural Activities monthly meeting, 7:30 pm, International Institute, 1694 Como Ave, St. Paul. Program: "How was your summer? ... How was your trip?" Finnish-related vacation slides and photos by members and friends.

Sept. 18 - Finnair Singers, 7:30 pm, Christ Lutheran Church, 3244 34th Ave, Minneapolis. Co-sponsors Finnish American Historical Society of Hibbing and Finnish American Heritage of Minneapolis Inc.

OREGON

Oct. 14 - Finnish-American Historical Society of the West membership meeting, 7:30-10:00 pm, Portland Pentecostal Church, 6225 N. E. Stanton, Portland.

TEXAS

Sept. 16 - Finnish-American Society of Dallas/Ft. Worth monthly meeting, 7:30-9:30 pm, King of Glory Lutheran Church, 6411 LBJ Freeway, Dallas. Society President John Laine to speak on FinnFest USA '93.

Events subject to change without notice

Scandinavian craft demonstration at TORI '93

Scandinavian crafts specialist Sally Wadman will be at TORI '93 at Saima Park on Sunday, Tori Chairman Lloyd Hannula has announced. Mrs. Wadman will have her original and traditional designs on her wooden Christmas trees and teach people how to make Scandinavian paper hearts, as well as demonstrate how to make other items on the trees. There would be no charge to the people who want to learn.

Sally Wadman of Sudbury (MA) has been giving Swedish culture and Scandinavian crafts programs in the Sudbury public schools for 22 years. A founder of Loring School's extra-curricular "International Festival" courses, she had taught and created extensive booklets containing up to 250 pages on a variety of Swedish themes: St. Lucia and Christmas, Vikings, *Sami* (Lapps), spring holidays, Nils Holgersson's adventures, trolls and tomtar, Swedish recipes, Carl Larsson's paintings, Pippi Longstocking, and the Swedish provinces.

Over the years, these courses she taught as a volunteer inspired Mrs. Wadman to de-

sign and develop over 175 different Scandinavian craft patterns, available either as patterns or as kits.

"I do not make Scandinavian craft items to sell," says Mrs. Wadman. "My purpose is to educate the public in Scandinavian culture, and give them the opportunity to make the craft items, mostly Christmas ornaments, for themselves. I sell only the patterns for 25 cents each - not the crafted items."

Samples of her completed projects have been displayed at Boston's Guest Quarters Suites Hotel, Wellesley College's International Fairs, Framingham's Heritage Days, libraries in Wellesley, Newton, and Sudbury, Concord's International Holidays at Temple Kerem Shalom, Noah Webster House in Hartford, and Old Sturbridge Village, where she made a video for public television.

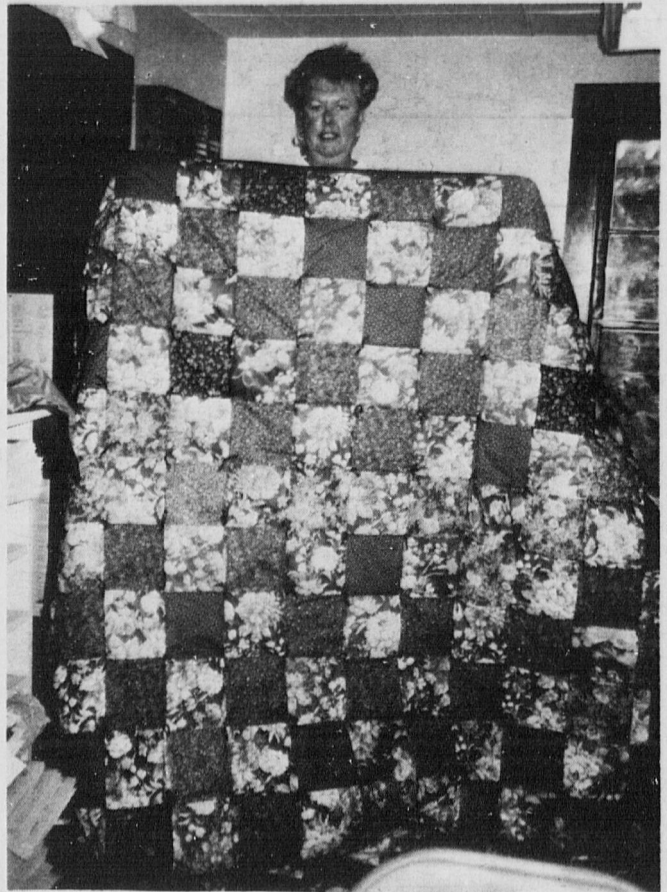
In addition to volunteering to teach or to give workshops on her original Scandinavian crafts for day camps, Girl Scouts, Sunday and Bible schools, church groups, Scandinavian organizations, Scandinavian dance week-

ends in Massachusetts, New Hampshire, Washington, and Connecticut, Mrs. Wadman has spent many hours working with residents of the Norwegian Home in Roslindale, and at the Swedish Home in West Newton.

She has also taught Swedish cooking and crafts at Wellesley College, and on Scandinavian Christmas and springtime crafts at adult education programs at Lincoln-Sudbury, Minuteman Tech, Keefe Tech, and Framingham State College. She has also lectured to children's librarians on Swedish author Astrid Lindgren.

In September 1991 Mrs. Wadman was in charge of children's participatory crafts during the visit of the replica Viking ships berthed at Charlestown Navy Yard, and served on a subcommittee of Vinland Revisited. For this event, she encouraged children (and adults) in making Viking shields, Viking jewelry, and runic book marks.

In November 1992 Mrs. Wadman demonstrated and taught Scandinavian paper hearts crafts to thousands of children and adults over a

TORI '93 Raffle Chair Susan Sanguinetti holds the handmade floral quilt which will be raffled off at the Fall Festival of Arts & Crafts this Sunday at Saima Park in Fitchburg.

four day period at the Boston International Festival at the World Trade Center, and will do it again in November, 1993.

Mrs. Wadman has been chairman of the last eight Scandinavian Julfests in Lexington, and currently assists the Boston Scandinavian Ensemble as crafts specialist. She holds membership in the Scandinavian Forum of Boston, Einar Haugen's Scandinavian literature seminar, the Boston Scandinavian Consortium, the American Scandinavian Foundation, the Society for the Advancement of Scandinavian Studies, the Scandinavian Cultural So-

ciety of Greater Hartford and its Swedish Women's Chorus, the Swedish-American Council of Boston, the Swedish-American Historical Society, the Nordic Women's Council, and the Norwegian Elkhound Minuteman Association. She has been a board member or committee chairman on many of the above.

In combining her skills as a former middle school teacher and her knowledge of Swedish culture rooted in her childhood, Mrs. Wadman has derived much pleasure in sharing her Scandinavian craft designs with both children and adults.

Visit the

RAIVA AJA BOOKSTORE TABLE

at
TORI '93 - Sept. 19
10 AM - 3 PM
Saima Park, Fitchburg, MA

Raivaaja Publishing Company carries books - popular as well as hard-to-find titles - as a service to our readers and all who are interested in Finland and Finnish-Americans. In its 88 years of existence, Raivaaja's bookstore has not been operated for private profit. We urge you to support your bookstore!

Visit the Raivaaja Bookstore table at TORI '93. Bring the coupon below and receive a 20% discount on your purchase! Even if you can't make it to the TORI, the coupon is good at the Raivaaja Bookstore any time.

20 percent off

OFFICIAL
RAIVA AJA

20 percent off

J. Suominen

20 percent off

BOOKSTORE
COUPON

J. Raivaaja
Business manager
Raivaaja Publishing Co.

20 percent off

A special offer for new subscribers!

Three months for five bucks! Whether you read Finnish or English, RAIVA AJA will keep in touch with your roots, current Finnish American activities and events in Finland. Subscribe today!

Name _____

Address _____

Note: This offer is limited to new subscribers only and expires on September 30, 1993. Regular USA subscription rates are \$23.00 a year, \$15.00 for six months, and \$11.00 for three months. Send this coupon and your check payable to Raivaaja Publishing Company to Raivaaja, P. O. Box 600, Fitchburg, MA 01420-0600.

Twin Cities, MN

**Norgards to present
program about
folk music, kanteles**

"From Kalevala to Kaustinen: Notes on Finnish Folk Music" by Betsey and Alan Norgard is the after dinner program of the American-Scandinavian Foundation, Minnesota Associate meeting, on Wednesday, September 22 in the Minneapolis Room of the Christensen Center at Augsburg College.

Folk music in Finland, unlike its Nordic neighbors, enjoys as much influence from the East as from the West, especially in the music of the kantele, the national folk instrument of Finland. Betsey

Norgard will introduce Finnish folk music and kantele tradition, play selected cassette recordings to illustrate various regional styles.

Betsey and her husband, Alan, both of Finnish descent, will play and sing several selections of Finnish folk music on the kantele, accompanied by other instruments.

Both Betsey and Alan are members of Koivun Kaiku, a kantele ensemble that performed this summer at the Kaustinen Folk Festival in Finland. They are also members of Kisarit Finnish-American Folkdancers, a group that has traveled and performed throughout the United States and in Finland.

Betsey studied in the Scandinavian Department at the University of Minnesota and spent a year as a Fulbright scholar in Finland. She is a staff person at the Nordic Center. Alan repairs and refinishes furniture at International Design Center. While in Finland this summer he spent a week with a kantele-maker to learn to build a large 36-string kantele.

For information about attending the dinner and/or program call 545-7669.

Ask the Raivaaja

What is the address of the new Finn-Am Society in Maine?

L. K. H.
Westminster, MA

The address of the Finn-Am Society is P. O. Box 488, Warren ME 04864. The president of the new organization is J. Arthur Jura of Union (ME).

Lottaperinteen kerääminen on innostanut eteläpohjalaisia ex-lottia kaivamaan lottapuvut esiin ja sornustautumaan niissä maanpuolustusjuhlin.

Lottaperinne piilosta näytille

Suomen valtakunnallinen Lottaperinneyhdistys aikoo panna tuulemaan. Yhdistys käynnistää puheenjohtajansa, kansanedustaja **Päivi Varpasuo** johdolla koko maahan ulottuvan perinnekäytännön "Lotat Isänmaan asiassa".

- Yhdistyksen tarkoituksena on ylläpitää ja kehittää ihanteita, jotka aikomaan elähdettivät lottajärjestön jäseniä, sanoo Varpasuo.

Äskettäin polkaistiin Seinäjoella lottakeräys käyntiin. Sen tavoitteena on tallettaa erityisesti yhdistysten ja niiden jäsenten dokumenttiaineistoa, asia- ja pöytäkirjoja, valokuvia ja esineitä.

Valokuvat ajoitetaan ja tunnistetaan, jotta saadaan tutkimuksen käyttöön aikaisemmin tuntematonta materiaalia. Myös esineistö luetteloidaan.

Esineistöä, jota on kaikkein sattumanvaraisimmin tallennettu, etsitään laadittavien luetteloiden mukaisesti.

Valtakunnallisesti merkittävä materiaali sijoitetaan maamme sotilasmuseoihin, Sotamuseoon sekä Seinäjoen Suojeluskunta- ja Lottamuseoon.

- Kokoiskappaleita ripotellaan maan eri puolille maakuntamuseoihin, mikäli niitä halutaan ottaa vastaan, sanoo museotoimenjohtaja **Marja-Liisa Haveri** Etelä-Pohjanmaan maakuntamuseosta Seinäjoelta.

Kalifornian kuulumisia

AINI TOSSAVAINEN
BERKELEY, CA

Pitkät pimeät ovat taas tulossa, ja nyt jo huomaa, ettei päivänvalo tule aamullakaan niin aikaisin. Kuitenkaan meillä ei ole lunta eikä kylmää niinkuin pohjoisessa.

Fahan haalissa oli konsertti, jossa Erkki Kanto lauloi vaihtelevan ohjelman amerikkalaisia ja suomalaisia kansanlauluja, joukossa yksi oma laulunsa vaimolleen Ilonalle heidän häpäpäivänsä kunniaksi.

Yleisöäkin tuli kohtalaisesti. Osa heistä oli ollut Anja Rissasen syntymäpäivillä. Onnellisia vuosia, Anja!

Tanssimme ennen paljon, ja meillä oli usein hauskaa, kun harjoittelimme suomalaisia kansantansseja. Esiinnyimme silloin monissa tilaisuuksissa. Vuodet menevät nopeasti, emme enää tanhua.

Tulossa on monia tilaisuuksia. Lautaina, syysk. 11. päivänä on Veljessseuran ja hiihtomajan yhteinen piknikki Fahassa Sonomassa. Arlene Ameigh organisoii tämän tilaisuuden.

Tulkaa uimaan ja saunomaan ja nauttimaan kesästä. Syyskuussa on vielä lämmin istuskella ulkona ystävien seurassa ja vertailla kesän matkojen muistoja. Monet ovat olleet Suomessakin taas, joten on kiinnostavaa kuulla uutisia sieltä.

Lutheran Church of the Cross kirkossa on suomalaiset jumalanpalvelukset joka kuukauden ensimmäinen ja kolmas sunnuntai klo 12:00 päivällä. Joka kuukauden

ensimmäinen tiistai siellä on lounas klo 12:00 päivällä. Voitte tulla syömään hauskassa seurassa. Kaikki tervetulleita!

Kaleva hiihtomajan työkalukoot ovat lokak. 2-3 päivinä. Voitte tulla auttamaan ja samalla katsomaan syksyn metsiä ja rantoja. Siellä voi tehdä kävelyretkiä näin syksyllä.

Surulla ilmoitan, että joukostamme poistui kaksi Veljessseuran uskollista veljeä. Jouko Kalervo Rutilainen, syntynyt 2. päivä elokuuta 1928 Kuopiossa, kuoli Suomessa heinäk. 28. päivänä. Ja Jaakko (Jack) Matias Haavisto, syntynyt 11 p. helmikuuta 1923 Ruovedellä, kuoli elok. 15 päivänä Oaklandissa. Hänen muistotilaisuutensa oli Veljessseuralla runsaan ystäväjoukon läsnäollessa. Joukon muistotilaisuus on syysk. 5 p. Lutheran Church of the Cross kirkossa suomalaisen jumalanpalveluksen yhteydessä klo 12:00 päivällä.

Jouko ja Jack olivat melkein 30 vuotta Veljessseuran jäseniä. He tekivät molemmat paljon Veljessseuran ja muiden suomalaisjärjestöjen hyväksi. Jouko lauloi myös vuosia "Velipojat" laulu-yhtyeessä ohjelmissa. He olivat molemmat humoristisia ja pidettyjä. Jäämme kaipaamaan heitä!

Veljessseuran kokouksen jälkeen syysk. 14 p. Leo Vuosalu tulee näyttämään kuvia Suomesta. Kokous on klo 7:30 illalla.

Lokakuun kokouksen edellä on illallinen, joten voitte valmistaa lempiruokanne ja tulla sinne! Helmut Will näyttää kuvia Keski-Amerikasta.

Skp:n perintö uponnut kiinteistö- sijoituksiin

Vasemmistoliltoille tarkoitettu Suomen kommunistisen puolueen taloudellinen perintö on hukattu muutamassa vuodessa lähes tyystin. Skp:n liikeyritysten noin 170 miljoonan markan nettovarallisuus haihtui parissa vuodessa.

Rahat ovat uponneet surkeisiin kiinteistösiijoituksiin, työväenliikkeen yritysten konkurssiin ja Skp:n velkojen maksuun. Esimerkiksi Berliinistä 1990 hankittu Leopold-Center -talo maksoi 32 miljoonaa Saksan markkaa, mutta se piti myydä Kansa-yhtiölle yhdellä Suomen markalla.

Skp:n kiinteistöjä hoiti Variant Oy, jonka taseen loppusumma oli kolme vuotta sitten yli 370 miljoonaa markkaa. Nyt yhtiöllä on velkaa enemmän kuin omaisuutta. Variantin toimitusjohtaja Timo Heikkinen jätti tehtävänsä helmikuussa 1993, eikä Variantin yhtiökokous myöntänyt hänelle tili- ja vastuupautta viime vuodelta.

Yhteistyötä Pietariin vauhditetaan

Kolme suurta suomalaiskaupunkia pyrki yhteistyössä vauhdittamaan suomalaisen investointeja Pietarissa. Investointien edistämishankkeissa on Helsingin, Tampereen ja Turun lisäksi mukana maan kauppa- ja teollisuusministeriö.

Tavoitteena on edistää suomalaiskaupunkien intresseissä olevia hankkeita Pietarin kaupungin hallinnossa. Hanke alkaa viikon kestäväällä jaksolla Helsingissä, jolloin isäntänä on kaupunginjohtaja **Kari Rahkamo**. Hankkeen käytännön toteutuksesta vastaa Eurofacts Oy.

Projektin aikana suomalaiset perehdyttävät Pietarin kaupunginjohtajan edustajia keskeisiin kaupallisiin suomalaishankkeisiin sekä suomalaisen tietotaitoon. Helsingin jakson aikana Pietarin kaupunginjohtajan 9-jäseninen ryhmä tutustuu erikoisesti Helsingin tarjoamiin liikenne-, kiinteistö- ja rahoitusmahdollisuuksiin sekä Suomen lähialueyhteistyöstrategiaan.

Syysk. 9, 1993

Syksy saapuu ja sen myötä lumilinnut etelään. Helping Hands -ryhmä lisääntyy ja työt taas alkavat täydellä teholla sekä ompelimoissa että kampaamoissa.

Tervetuloa lomalaiset ja hyvää syksyä! Kiitokset keski- ja etelä-amerikkalaisille.

Kodissamme oli taas monenlaisia herttaisia hetkiä. Tiistaina Ed Haapa laulatteli sekä sairastunut - että Lepokodin asukkaita.

Keski- ja etelä-amerikkalaisia laulettiin asukkaiden toivomia hengellisiä lauluja ja virsiä.

Torstaina Leon viulu soi taas ihanasti ja perjantaina

oli syksyn muutishow. Ilo oli nähdä taas asukkaiden ilmeet, kun toinen toistaan hupaisempia "mannekiineja" esiintyi. Kiitokset teille kaikille, jotka taas osallistuitte antaumuksella tähän leikkiin.

Lauantaina oli syksyn ensimmäiset kahviaiset ja näin Lepokodin Ystävien työkausi on lakannut. Toivomme teille voimia jatkaa tämän suurperheen onneksi ja menestykseksi. Lämpimät kiitokset jo näistä kahviaistuloista. Kiitos esiintyjille ja emännille onnistuneesta yhdessäolosta.

Huom! Helping Hands -

ryhmä tarvitsee jalkahoitajaa keskiviikkoamuisin. Ota-kaa yhteys Lepokotiin puh. 588-4333.

Tahdomme vielä kiittää rva Rainaa sekä muutamia muitakin mangohedelmistä keittölle.

Lepokotterveisin
Elina Kuronen

ACE HARDWARE

1212 Lantana Rd.
Lantana, Florida 33460

"We stock sauna heaters"

Puh. 585-0247

American Finnish Tourist Club, Inc.

301 Central Blvd.
Lantana, FL 33462

Suomi-Talon tapahtumat
Syyskuu 1993

Sunnuntaina, 19. p:nä kahviaiset klo 2:00 iltapäivällä.
Sunnuntaina, 26. p:nä kahviaiset klo 2:00 iltapäivällä.

American Finnish Tourist Club

301 Central Blvd.

Lantana, Fla.

Joka sunnuntai ohjelmalta tai konsertti ja tanssia lopuksi. Joka lauantai koko illan tanssit eri seurojen järjestämänä. Ilmastoitu haali, hyvä musiikki, iloinen ystävien seural! Torstaina ja sunnuntaina klo 12 haali avoinna pelejä ja seurustelua varten. Ravintola avoinna ohjelma- ja tanssi-iltoina. Tarjotaan kahvia, voileipiä ja riisipuuroa hedelmäkeiton kera ym.

Tervetuloa Turistiklubille!

Suomen uutisia

Suomen idänvienti kasvussa

Suomen idänvientiä viime vuodet valvannut lamaannus alkaa olla ohi. Alkuvuodesta suomalaiset vientiyritykset valtasivat kiihtyvää tahtia takaisin pari vuotta sitten menettämiään markkinoita.

Maan tullihallituksen tilastot osoittavat Venäjän-vienissä kymmenien prosenttien kasvua viime vuoteen verrattuna. Neuvostokaupan huippuvuosien lukemiin on silti vielä matkaa.

"1991 oli suomalaisille etsikelyvuosi. Viime vuonna kontakteja alkoi löytyä, ja nyt vienti kulkee jo varsin hyvin", johtaja Veijo Niemi Metalliteollisuuden Keskusliitosta sanoo.

Porvariehdokkaat toivovat asiallista kamppailua

Presidenttiehdokkaat **Raimo Ilaskivi** (kok), **Elisabeth Rehn** (r) ja **Paavo Värynen** (kesk) toivovat asiakeskustelun lisääntymistä presidenttikilvassa.

Pienteollisuuden Keskusliiton äskettäisessä paneelissa Kuopiossa ehdokkaat olivat yhtämieltä siitä, että "roiskuneen alkuperäisyyden" jälkeen on nyt aloitettava todellinen asiakeskustelu Suomen tulevaisuudesta.

Rehn arvioi "herrojen" nyt pikkuhiljaa palaavan takaisin ruotuun alkumutapainin jälkeen.

Värynen vaati kuitenkin vielä kerran Wider-epäselvyyksien selvittämistä "pohjamutia myöten", koska hän on mielestään joutunut asiassa syyttä syytetyksi ja on kyse mm. hänen oikeusturvastaan.

Ilaskivi totesi puolestaan säilyttäneensä asialinjan alusta alkaen.

Keski-Suomen kunnat suojeita pakolaisille

Keski-Suomen kuntiin ollaan valmiit ottamaan 200 uutta pakolaista. Määrä saattaa kasvaa, sillä mm. Joutsan seudun kunnat ja Korpilahti harkitsevat vielä ottaako pakolaisia vai ei.

Äänekosken seudun kunnat ovat valmiit ottamaan 30 pakolaista. Jämsä ja Kuhmoinen päättivät äskettäin yhteensä 50 pakolaisen vastaanottamisesta. Kyyjärvi on halukas sijoittamaan 30 ja Pylkämäki 10 pakolaista.

Jyväskylän kaupunki ja maalaiskunta ovat luvanneet sijoittaa vuosittain yhteensä 80 pakolaista. Jyväskylän pakolaispaikat ovat lähes tulokoon täysiä.

Kerulle on otettu tänä vuonna 30 pakolaista. Myös Laukaa ja Muurame ovat täyttäneet jo pakolaispaikkansa, joita kummallakin kunnalla on 20.

Suomessa 10,000 ulkomaista lasta

Suomessa asuu runsaat 10,000 ulkomaista lasta, joista puolet Uudellamaalla. Pakolaislapsia on 1,200. Heistä puolet on tullut Suomeen yksin, ilman omia vanhempia.

Ilman vanhempia Suomeen tulleille pakolaislapsille on eniten perheryhymäkodit Hyvinkäällä, Keravalla, Riihimäellä ja Turussa. Otavan ja Viittakiven kansanopistot antavat peruskouluasioista koulutusta nuorille pakolaisille.

Suomen uutisia

Euroopan tulevaisuus näyttää Suomen vastaavaa myönteisemmältä, tuore maan koululaisten mielipiteitä mitannut tutkimus kertoo.

Koululaiset aikuisia EY-myönteisempiä

Vajaa puolet suomalaisista koululaisista kannattaa EY-jäsenyyttä ja vajaa neljäsosa vastustaa. Vailla kantaa on kolmasosa.

Koululaiset suhtautuvat Euroopan tulevaisuuteen optimistisemmin kuin Suomen. Omaan työnsaantimahdollisuuttaan epäilemättä reilu neljännes Suomen Gallupin tekemän tutkimuksen mukaan.

Suomen Gallupin Maailma Tutuksi ry:n toimeksiannosta tekemä tutkimus suomalaisten peruskoululaisten ja lukolaisten kansainvälisyys- ja ulkomaalaisasenteista sekä EY-jäsenyydestä osoittaa, että

koululaisten keskuudessa niin epäpäteisyys EY-kannasta kuin jäsenyyden vastustaminenkin ovat aikuisväestöä vähäisempää.

Gallupissa selvitettiin myös suomalaisten koululaisten tiedontasoa EY:stä. Se oli keskiarvovastustajilla suhteellisen korkea.

Nuorista lähemmäs 90 prosenttia piti lisätiedon saantia joko tarpeellisenä tai suhteellisen tarpeellisenä. Toivutumpia tiedonlähteitä olivat opettajat, tiedotteet ja esitteet sekä suorat kontaktit EY-tietoa jakaviin kansalaisliikkeisiin. Nyt EY-tietoa saadaan eniten tiedotusvälineistä.

Koululaiset ovat myös suuntautuneempia Eurooppaan kuin väestö keskimäärin.

Vain vajaa viidesosa koululaisista sanoo, ettei tunne itseään koskaan eurooppalaiseksi, kun kaikista suomalaisista tällä tavalla tuntee lähes puolet.

Eristäytymistä vastustetaan

Tutkimuksen mukaan kansallisen identiteetin menettäminen EY-jäsenyyden myötä ei juuri pelota koululaisia. 61 prosenttia vastanneista oli sitä mieltä, että suomalaisten pitää mennä avoimin mielin EY:n jäseneksi, jotta Suomi ei jäisi syrjäiseksi ja eristäytyneeksi saarekkeeksi Eurooppaan.

Enemmistö nuorista uskoo, että Suomi menettäisi jäsenyyden mukaan jotain. Noin puolet uskoo, että jäsenyydestä olisi Suomelle kuitenkin enemmän hyötyä kuin haittaa.

Jäsenyyden hyötyinä nuoret pitävät ennen muuta opiskelu- ja työmahdollisuuksien parantamista ulkomailla. Myös hintatason, viennin ja ulkomaankaupan sekä työllisyyden uskotaan paranevan.

Rikollisuus, väkivallan lisääntyminen ja ympäristön saastuminen ovat nuorten mielestä EY-jäsenyyden huoja vaikutuksia.

Omissa näkymissään niin tulevaisuuden, toimeentulo- ja koulutusmahdollisuuksien suhteen koululaiset osoittautuivat optimisteiksi. Omaan työnsaantimahdollisuuttaan tosin epäili reilu neljännes suomalaisista koululaisista.

Suomen tulevaisuuden nuoret suhtautuivat pessimistisemmin kuin Euroopan tulevaisuuteen. EY-jäsenyyden kannattajat olivat vastustajia luottavaisempia tulevaisuuden näkymien suhteen.

Maatalous EY-neuvotteluiden visaisimmaksi kysymykseksi

Suomi on jättänyt maataloutta koskevat ehtonsa Euroopan yhteisön komissiolle. Maatalouden odotetaan nousevan visaisimmaksi kysymykseksi jäsenyysneuvotteluissa.

Ulkoministeri **Heikki Haavisto** (kesk) on toistamiseen sanonut, että riittävä tuki pohjoisten alueiden maanviljelylle on neuvottelujen kynnyksikysymys.

EY:n tulisi neuvotteluehtojen mukaan tukea Suomen maataloutta noin 3,5 miljardilla markalla vuosittain. Tämän lisäksi Suomen valtio tukisi maataloutta samalla summalla.

Jos EY hyväksyy Suomen vaatimuksen, se joutuu tukemaan Suomen maataloutta

enemmän kuin muiden jäsenmaiden taataloutta. Suomelle annettava tuki ylittäisi noin 1,3 miljardilla markalla EY:n nykyisten sääntöjen mukaisen maataloustuen, joka Suomen kohdalla olisi noin 2,2 miljardia markkaa.

Vaikka EY suostuisi Suomen vaatimukseen, Suomi joutuisi maksamaan enemmän rahaa EY:lle kuin se saisi sieltä itselleen. Suomen jäsenmaksu EY:lle on arviolta 7 miljardia markkaa vuodessa EY:ltä. Suomelle tuleva raha koostuisi pääosin maatalous- ja aluetuesta.

Neuvotteluehdot menevät nyt EY:n komission ja jäsenmaiden käsiteltäväksi. Ensimmäisiä vastauksia odotetaan jo tässä kuussa.

Tilaus ja osoitteenmuutos

Osoitteen muuttuessa liittää vanha osoite mukaan

Nimi _____

Osoite _____

UUSI TILAUS _____ UUDISTUS _____

MAKSU \$ _____

USA: 12kk \$23.00, 6kk \$15.00, 3kk \$11.00
Ulkomailla: 12kk \$28.00, 6kk \$20.00

Raivaaja

P.O. Box 600
Fitchburg, MA 01420-0600
Puh. (508) 343-3822

Suomen uutisia

Suomen uutisia

Ennätyksellisen raju työttömyys koettelee erityisesti Suomen nuoria.

Suomen työttömien määrä kasvoi vuoden aikana 120,000:lla ja ilman työtä oli heinäkuussa 458,000 henkilöä.

Työttömyysaste oli 17.5 prosenttia, ilmenee Tilastokeskuksen työvoimatutkimuksesta. Miesten työttömyysaste oli 19 ja naisten 16 prosenttia. Alle 25-vuotiaista joka kolmas oli työtön.

Palvelualoilta oli jäänyt vuoden aikana työttömiksi 95,000, teollisuudesta 77,000 ja rakennustoiminnasta 60,000 henkilöä. Rakennusalan työttömyysaste nousi vuodessa 7.3 prosenttiyksikköä.

Työministeriön tuoreimman

Alle 25-vuotiaista työttömänä joka kolmas

Synkät työttömyysluvut yhä kasvussa

työllisyyskatsauksen mukaan työvoimatoimistoissa oli heinäkuun lopussa työttömiä työnhakijoita 519,300 eli 20.4 prosenttia työvoimasta. Tilastokeskuksen ja työministeriön julkaisemat luvut poikkeavat toisistaan, koska niiden pohjana olevat tiedot on koottu eri tavoin.

Heinäkuussa oli työllisiä 150,000 vähemmän kuin vuosi sitten, ilmenee Tilastokeskuksen työvoimatutkimuksesta. Palvelualoilta hävisi vuodessa noin 40,000 työpaikkaa ja teollisuudesta sekä rakennustoiminnasta 30,000.

Vakuutusala sekä kiinteistö-

ja liike-elämän palvelut lisäsivät työpaikkojaan hieman heinäkuussa.

Uudenmaan läänistä on vuoden aikana hävinnyt yli 40,000 työpaikkaa. Suhteellisesti eniten työllisten määrä pieneni Turun ja Porin läänissä.

Ilaskiven kampanja vauhtiin

Kokoomuksen presidenttiehdokas, ylipormestari Raimo Ilaskivi esitteli ulkopoliittikansa kulmakiviksi mm. hyvät idänsuhteet ja vahvan puolustuskyvyn.

Avatessaan viime viikolla Tampereella vaalikampanjaansa Ilaskivi ilmoitti myös vastustavansa suomalaisten osallistumista YK:n rauhanpakottamisoperaatioihin.

Odotetussa ulko- ja turvallisuuspolitiikan linjauksessaan ehdokas puhui myös ympäristösuojelusta ja peloteli kansainvälisellä rikollisuudella, mutta ei maininnut mitään Suomen suhteesta Euroopan yhteisöön eli EY:hyn.

Jälleen kerran Ilaskivi perusteli myös haluaan säilyttää presidentin vahvat sisäpoliittisetkin valtaoikeudet. Ylipormestari käyttäisi tätä valtaa omen sanojensa mukaan mm. lopettaakseen puhtaasti poliittiset virkanimitykset.

Presidentti Koivisto:

Sotainvalidien vanhuudenhoito turvattava

Suomen presidentti Mauno Koivisto korosti sotainvalidien vanhuudenhuollon turvaamista parhaalla mahdollisella tavalla avatessaan Sotainvalidien viikon radiossa ja televisiossa.

Nykyisessä taloudellisessa tilanteessa on presidentin mielestä entistä tärkeämpää, että valtio ja kunnat huolehtivat vapautemme ja itsenäisyytemme puolustamisessa saatujen sotavammojen oikeudenmukaisesta korvaamisesta sekä sotainvalidien hoidon, kuntoutuksen ja kotipalvelujen järjestämisestä.

Presidentti Koivisto muistutti, että talvi- ja jatkosodissa sekä Lapin sodassa vammautui lähes 100,000 suomalaista. Heistä on elossa yli 38,000. Heidän keski-ikänsä on jo 74 vuotta.

Ahlström myynyt Enso-osakkeensa

A. Ahlström Osakeyhtiö on myynyt valtaosan omistamistaan Enso-Gutzeit Oy:n osakkeista kansainväliselle ostajalle. Helsingin pörssin kautta välitetyn pörssin historian suurimman yksittäisen kaupan arvo oli runsaat 1,4 miljardia markkaa. Kaupan jälkeenkin A. Ahlström on valtiojohtoisen Enson suurin yksityinen omistaja, koska yhtiö piti itsellään äänivaltaiset a-osakkeet.

Eri tietojen mukaan myydyt 37,4 miljoonaa osaketta menivät useille ulkomaalaisille sijoittajille. Kaupassa vaihtui lähes 18 prosenttia Enson osakekannasta. Äänivallasta osuus oli 3.2 prosenttia. A. Ahlström sai Enson osakkeet viime vuoden lopussa, kun se myi 100,000 hehtaaria metsää Ensolle.

Yhtiön pääjohtaja vuorineuvos **Krister Ahlström** kertoi viime viikolla, että A. Ahlströmin metsäomaisuuden myynnille asetetut tavoitteet on nyt saavutettu eli metsästä saatiin hyvä hinta. Hänen mukaansa osakkeet oli jär-

kevä vaihtaa nyt rahaksi, kun markkinoiden kysyntä on nostanut osakkeiden hintoja.

Ahlströmin mukaan kaupasta saadulla rahalla vahvistetaan konsernin vakavaraisuutta. Hän tähdensi, että nykyisinä epävarmoina aikoina se on perusteltua myös ennestään hyvin vakavaraisuudessa A. Ahlströmissä.

Ahvenanmaa ei demilitarisoiduksi

Ahvenanmaa ei saa läpi vaatimustaan maakunnan demilitarisoidun aseman eli linnoittamattomuuden vahvistamisesta Suomen EY-jäsen neuvotteluissa.

Maakunnan edustajat joutuivat tyytymään Suomen EY-neuvottelijoiden kanssa käydyissä neuvotteluissa kompromissiin, jonka mukaan demilitarisointi-termin kierretään ja maakunnan erityisasemasta puhutaan yleisemmin Suomen EY-papereissa.

Imatra Seura

740-40 Street
Brooklyn, NY 11232
Puhelin 718-438-9426

Kenneth Johnson, puh.joht.

SAUNA TILAUKSESTA

Suomen Pääkonsulinvirasto

380 Madison Avenue
24th floor
New York, NY 10017
Puh. 212-573-6007
Telefax 212-573-6310
Telex 14-9515

Vientikeskus

Toimii samassa osoitteessa
Puh. 212-808-9721
Telefax 212-370-2863
Telex 212-370-2863

Marmorisia ja graniittisia hautakiviä

BOLSTER Monumental Works
JOHN A. PRATT, omistaja

Route 26, Oxford, Maine
Puh. Norway 743-2673

THE FINLANDIA FOUNDATION Metropolitan Chapter, Inc.

Meetings every 2nd Friday of
the month, from Oct. through May

593 Park Ave. at 64th St NYC
P.O. Box 2590

GRAND CENTRAL STATION
New York, N.Y. 10017

All Your Travel Anywhere in the World

FINNEXPRESS
SAVES YOU MONEY
ON FLIGHTS TO
FINLAND

CRUISES ♦ TOURS ♦ CARS ♦ HOTELS
SCANDINAVIAN BONUSPASS FREE WITH TICKET

For information and reservations please contact:

TRAVEL SERVICE
425 Madison Avenue, New York, NY 10017
212 832-8989 800 677-6454

KULTTUURIMATKA . . . jatkoa sivulta 4

Kuukauppi kertoi, että Kelton seurakuntaan kuuluu n. 700 perhettä eli yli 2,000 henkeä. Seurakunta perustettiin jo Ruotsin vallan aikana, ennen v. 1620.

Se toimi normaalisti vuoteen 1936, jolloin entinen kirkko suljettiin. Talvisodan aikana se purettiin polttopuiksi. Seurakunta kuitenkin toimi salaa, ja kuunteli radioituja jumalanpalveluksia Suomesta.

Uusi Kelton seurakunta rekisteröitiin v. 1990 ja kirkko valmistui Suomen kirkon Ulkomaanavun turvin syyskuussa 1992. Se vihittiin käyttöön 13.9.-92. Nyt seurakunnalla on jo oma piispa.

Heillä on oma kummiseurakunta Suomessa, Luumäki. Tänä kesänä seurakunta järjesti ensimmäisen rippikoululeirin 14 - 19-vuotiaille inkeriläisille nuorille.

Aivan kirkon vieressä oli siisti parakkirakennus, joista oli tehty Inkerin Liiton tuella ja sen ylläpitämänä vanhusten palvelutalo. Parakissa oli muutama pikkiriikkinen huone, joissa yhteensä asusti 8 mummoa. Yhteisenä tilana oli avara olohuone ja pikkuihminen keittiö. Keittiössä työskenteli kaksi nuorta hoitajaa ruokaa valmistaen.

Nämä mummot olivat melko iäkkäitä inkeriläisiä ja heitä riemastutti suuresti tavata suomalaisia ihan Amerikasta asti. Vielä enemmän he innostuivat, kun kuulivat, että yksi vierasta alkoi tehdä juttua suomenkieliseen lehteen. Ajatella, että heidänkin kuvansa voisi olla lehdessä Amerikassa! Jo on aikoihin eletty.

Keltossa kävimme myös kävelemässä puistossa ja näimme laboratorion, jossa Pavlov aikoinaan teki kuuluisat koirakokeensa. Joikaiselle psykologiaa lukeneelle Pavlov lienee tuttu, ja minusta oli ihmeellistä nähdä talo, jossa hän asui ja kokeet teki.

Paikalla oppaamme ollut Inkerin Liiton Pietarin alueen puheenjohtaja Wladimir Kokko kertoi meille, että koirat, joita Pavlov kokeissaan käytti, olivat olleet inkeriläisten omistamia.

Nyt ei paikalla enää näkynyt koiria, sen sijaan häkissä laboratorion takana kirkui joukko nälkäisiä simpansseja. Häkin vierellä tapasimme huivipäisen mummon, joka kertoi olevansa liettuansuomalainen. Niin innostunut hän tapaamisestamme oli, ettei meinannut laskea meitä takaisin odottavaan linja-autoon. Juttua olisi riittänyt pitemmäksikin ajaksi.

Viikko Inkerinmaalla kului nopeasti ja pian oli viimeinen ilta edessä. Sattui olemaan Laivaston juhlapäivä, ja aina ystävällinen kuljettajamme vei meidät Pietarin kiertoajelulle ja pysäytti lopuksi Nevajoen rantaan. Heti pimeän laskeuduttua alkoi ilotulitus, joka varmasti venäläisille oli ennennäkemättömän upea. Joen rannat olivat tulvillaan innostuneita ihmisiä ja tunnelma oli ilonen.

Ilotulituksen jälkeen palasimme leirille, jossa iltapalan jälkeen suuntasimme kul-

kumme järvelle. Alina jakoi illan pimeydessä jokaiselle pienen kynttilän, jonka sytytimme ja vuorollamme laskimme veteen. Tunnelma oli hyvin koskettava, kun kynttilät hiljalleen lipuivat kauemaksi rannasta ja muodostivat pitkän valoketjun pimeää vettä vasten.

Alina kertoi, että se, jonka kynttilä palavana lipuu kauas näkymättömiin, tulee vielä palaamaan takaisin Inkeriin. Jokainen teki parhaansa saadaakseen oman kynttilänsä lipumaan mahdollisimman kauas.

Maanantaiaamuna oli sitten viimeisten pakkaamisen vuoro, huoneet tyhjennettiin ja leiriväki hyvästeltiin. Tunnelma lentokentällä oli väsymyksestä huolimatta haima. Helsingissä ryhmämme hajoi, osa jatkaisi leirille Helenan kanssa, osa siirtyisi tapaamaan sukulaisiaan eri puolille Suomea.

Perjantaina kuitenkin taas tapasimme Helsingissä, jossa vietimme riemukkaan illan huvipuistossa suomalaisten ystäviemme kanssa. Lauan-taina lähdimme yhdessä paljon odotetulle laivamatkalle Tukholmaan, josta palasimme maanantaiaamuna jatkaaksemme suoraan lentokentälle.

Muistorikas matkamme alkoi olla takanapäin. Kaikilla oli ollut mukavaa ja yhdessä päätettiin jatkaa ystävyyttä opiskelemalla suomea ja matkustamalla uusiin seikkailuihin ensi kesänä Suomessa.

Kelton vanhusten palvelutalon mummot Anni Hännikäinen ja Mari Putrolainen.

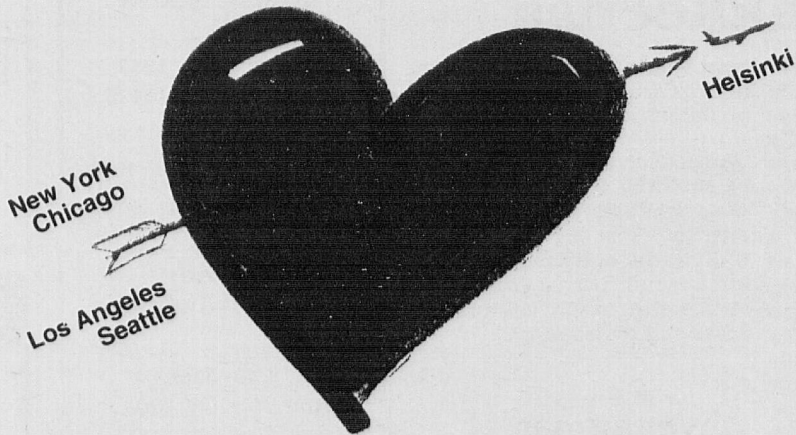
Kuva: Jaana Savukoski

Pavlovin laboratorio Keltossa. Yläkerrassa huoneisto, jossa Pavlov itse asui.

Kuva: Jaana Savukoski

The right flight to Helsinki

Fly SAS from North America to Helsinki and enjoy a convenient transfer via Copenhagen Airport. A welcome retreat from the crowds of other European airports, Copenhagen offers travelers hassle-free connections. Several daily flights to Helsinki allow you to connect directly from your transatlantic flight, or linger and take advantage of wonderful tax free savings at Copenhagen Airport's large shopping center. Mileage Plus and OnePass members earn mileage credit that may be redeemed later for free travel awards on SAS.

**For more information,
contact your travel agent
or SAS at 1-800/221-2350.**

SAS
SCANDINAVIAN AIRLINES